

DISPOZIȚIA

INSPECTORULUI GENERAL AL POLIȚIEI ROMÂNE

Nr. 643 din 05.12. 2005

Polițistul de ordine publică, este un funcționar public civil, cu statut special, înarmat, ce poartă, de regulă, uniformă și exercită atribuțiile stabilite pentru Poliția Română prin lege, ca instituție specializată a statului.

Polițistul are îndatorirea de a interveni în mod oficial, atunci când situația o impune, față de orice persoană, indiferent de rangul sau poziția socială a acesteia. Acțiunea sa trebuie să fie motivată de necesitatea apărării vieți și integrității corporale a persoanei, a proprietății, sau de menținerea climatului de siguranță publică.

În relația cu cetățenii, s-au constatat uneori situații în care, polițiștii nu manifestă suficientă sollicitudine față de aceștia, aplică abuziv prevederile legale și chiar comit acte de incorectitudine, stare de lucruri total incompatibilă cu statutul unei poliții dintr-o țară angajată definitiv în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Pentru îndeplinirea obiectivelor specifice ale Strategiei de modernizare a Poliției Române, se impune o noua abordare privind atitudinea și modul de acțiune al polițiștilor de ordine publică.

În baza prevederilor art. 10 din Legea nr. 218/23.04.2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române,

DISPUN:

ART. 1 Se aprobă **Manualul de bune practici de intervenție pentru polițistul de ordine publică**, prevăzut în anexa 1, care face parte integrantă din prezenta dispoziție.

ART. 2 (1) Pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu polițistul are dreptul, în limita prevăzută de lege, să folosească forța sau mijloacele din dotare în mod individual.

(2) În toate situațiile de folosire a forței, polițistul va întocmi un **raport tipizat** (conform modelului prevăzut în anexa 2) în care va specifica motivul intervenției, date privind subiectul intervenției, nivelul opoziției și eventualele leziuni suferite de acesta.

(3) Rapoartele de folosire a forței și a mijloacelor din dotare vor fi analizate de șeful unității de poliție, care va dispune, dacă este cazul efectuarea de verificări asupra împrejurărilor care au impus folosirea forței.

(4) Raportul de folosire a forței, însoțit de toate documentele de verificare, va fi înregistrat și păstrat în evidența formațiunii de ordine publică timp de **trei ani**, urmând a fi folosit pentru soluționarea unor reclamații ulterioare împotriva polițistului.

ART. 3 Regulile cuprinse în prezentul manual sunt **obligatorii** pentru toți polițiștii de ordine publică, încălcarea lor constituind abatere disciplinară, în condițiile art. 57 lit.b din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului.

ART. 4 Respectarea **strictă** a reglementărilor stabilite prin prezenta dispoziție înlătură orice răspundere a polițistului pentru eventualele leziuni corporale sau daune materiale produse în timpul intervenției (art.56 din Legea nr.360/2002 privind Statutul polițistului).

ART. 5 (1) Prezenta dispoziție, împreună cu anexele 1 și 2, vor fi difuzate prin rețeaua INTRANET și vor fi folosite pentru pregătirea agenților de siguranță publică din mediul urban și agenților de poliție rurală.

(2) În cursul anului 2006 manualul va fi completat cu reguli referitoare la uzul de armă și intrarea în locuința persoanelor fizice, după modificarea reglementărilor legale actuale, precum și cu alte proceduri de intervenție din experiența altor poliții europene, stabilite cu specialiștii spanioli și francezi în cadrul Programului Phare 2004-*Cooperarea Polițienească*

(3) După completare manualul va fi tipărit la Tipografia Inspectoratului General al Poliției Române, în format carnet A6 și va fi distribuit tuturor agenților de siguranță publică din mediul urban și agenților de poliție rurală.

ART. 6 Tirajul va fi stabilit de Direcția Poliției de Ordine Publică care va răspunde și de distribuirea în teritoriu a manualului.

ART. 7 (1) Manualul de bune practici de intervenție al polițistului de ordine publică intră în vigoare la data de 01.01.2006, dată la care Dispoziția I.G.P.R. nr. 130 din 10.09.2004 privind folosirea forței și a mijloacelor din dotare de către polițiști se abrogă.

(2) Până la data intrării în vigoare a manualului, la nivelul fiecărei unități se vor lua măsuri pentru însușirea prevederilor acestuia de către toți polițiștii de ordine publică.

INSPECTOR GENERAL AL POLIȚIEI ROMÂNE

Chester de poliție

DAN VALENTIN FATULOIEU

INSPECTORATUL GENERAL AL
POLIȚIEI ROMÂNE
OFICIUL JURIDIC
VIZAT
pentru legalitate

ANEXA 1 la Dispoziția I.G.P.R. Nr. 643 din 05.12.2005

MANUALUL DE BUNE PRACTICI DE INTERVENȚIE PENTRU POLIȚISTUL DE ORDINE PUBLICĂ

CAPITOLUL I Reguli generale de tactică polițienească

Art. 1. Intervenția polițistului se va face avându-se în vedere următoarele **reguli**:

- a) respectarea drepturilor constituționale ale persoanelor și a legii;
- b) respectarea principiului imparțialității și al nediscriminării;
- c) justificarea legală a tuturor acțiunilor;
- d) respectarea în intervenție a principiilor proporționalității și al gradualității;
- e) stabilirea modului de acțiune și evaluarea necesarului de forțe înainte de intervenție;
- f) pregătirea și asigurarea din timp a armamentului și a celorlalte mijloace din dotare;
- g) cercetarea din timp a împrejurimilor locului în care se acționează;
- h) evaluarea gradului de pericolozitate a persoanelor față de care urmează a se lua măsuri;
- i) supravegherea permanentă a adversarului și a persoanelor din jur;
- j) portul insignei și prezentarea legitimației de serviciu;
- k) stabilirea sarcinilor atunci când acționează în echipă;
- l) atragerea atenției persoanelor care se manifestă violent sau dau dovadă de nervozitate să se supună măsurilor ce vor fi luate și prezentarea consecințelor la care se expun în caz de opoziție;
- m) ocrotirea vieții, a sănătății și a integrității corporale a persoanelor a căror pază o asigură;
- n) respectarea regulilor de politețe;
- o) păstrarea unei ținute corespunzătoare, autocontrolul gesturilor și al mimicii, al felului de a discuta, precum și ignorarea intenționată a unor observații ironice, atât timp cât acestea nu afectează ordinea publică;
- p) ascultarea cu atenție, răbdare și calm a relatărilor persoanelor implicate și ale altora, tratarea cu mult tact a victimelor infracțiunilor, a bolnavilor psihic, a minorilor, a femeilor etc;
- q) folosirea mijloacelor și a procedeele de imobilizare și autoapărare se va face numai în condițiile legii și dacă situația o impune;
- r) declinarea competenței în cazul unor conflicte de interese.

CAPITOLUL II

Ținuta de serviciu a polițistului de ordine publică

Art. 2. (1) Polițistul este obligat să poarte ținuta regulamentară, curată, îngrijită, permanent ajustată pe corp și conformă cu dispozițiile privind componenta acesteia; să aplice pe uniformă, în permanentă, la loc vizibil, insigna cu numărul matricol personal de identificare.

(2) Polițiștii de ordine publică execută serviciul doar în uniformă, având asupra lor dotarea corespunzătoare, pe care o vor purta, în permanentă, pe centura aplicată peste îmbrăcăminte, cu accesoriile fixate în tocurele și dispozitivele special destinate, dispuse după cum urmează:

- a) dreapta lateral: pistol, baston de cauciuc sau tomfa;
- b) la spate: port carnet, cătușe;
- c) lateral stânga: spray iritant lacrimogen;
- d) stânga față: stație emisie recepție;

(3) Polițiștii trebuie să aibă capul acoperit cu obiectul de coifură corespunzător sezonului (șapca, căciula, șepcuța), excepție făcând situațiile în care acesta se afla în autovehiculul de patrulare ori într-o incintă.

CAPITOLUL III

Interceptarea și somarea persoanelor

Art. 3. (1) **Interceptarea** este o măsură polițienească ce presupune solicitarea adresată unei persoane de a înceta o activitate în curs de desfășurare, în scopul clarificării unei situații ivite.

(2) Măsura interceptării se ia pentru următoarele **categorii de persoane**:

- a) cele care încalcă prevederile legale, fiind autorii unor contravenții sau infracțiuni;
- b) cele despre care există date și indicii că au săvârșit fapte de natura celor prevăzute la lit. a);
- c) cele care sunt suspecte prin comportamentul lor, ori este evidentă intenția de a comite o faptă antisocială;
- d) cele care trebuie să dea explicații în legătură cu fapte, situații, aspecte, persoane ori alte date care interesează poliția;

- e) cele care prin prezența lor, la o anumită oră sau într-un anumit loc, creează suspiciuni;
- f) cerșetori, bolnavi psihic, minori lipsiți de supraveghere, e.t.c..

Art. 4. Reguli tactice ce trebuie respectate la interceptarea persoanelor

- a) solicită persoanei, de la o distanță convenabilă, pe un ton ferm, convingător, să se oprească folosind formula " Vă rog să vă opriți !"; salută, se prezintă, iar în caz de nevoie se legitimează, păstrând o distanță care să-i permită să acționeze în siguranță;
- b) acționează ferm, dar cu tact, explicând persoanei motivul opririi, indicând în continuare activitatea pe care aceasta urmează să o desfășoare (prezentarea actului de identitate, a bagajelor pentru control, etc.);
- c) pe timpul discuțiilor, polițistul va supraveghea persoana cu atenție fiind pregătit să acționeze pentru autoapărare sau pentru prinderea acesteia;
- d) dacă activitatea este desfășurată în echipă, partenerul se va posta în poziție laterală, puțin în spatele persoanei interceptate, fiind gata de intervenție (poziția acestuia va fi condiționată și de existența sau inexistența unor obstacole naturale aflate în imediata apropiere a persoanei oprite: clădiri, ziduri sau garduri înalte, etc., situație în care acesta va sta în partea opusă unor astfel de obstacole);
- e) se va evita, pe cât posibil, interceptarea persoanei pe partea carosabilă a arterelor rutiere (dacă aceasta nu poate fi evitată, persoana va fi scoasă imediat în afara acesteia), în locuri întunecoase sau accidentate, în zonele cu trafic intens de persoane sau în mijlocul grupurilor (mulțimii), iar în caz de absolută necesitate persoana va fi condusă imediat într-un loc mai sigur, propice pentru desfășurarea activităților următoare.

Art. 5. (1) Somația este o măsură polițienească ce precede intervenția imediată a polițistului, efectuată în scopul:

- a) zădărnirii începerii comiterii unei fapte ilicite;
- b) întreruperii unor fapte antisociale în curs de desfășurare;
- c) întreruperii unor acte de tulburare a ordinii publice;
- d) opririi sau reținerii unor persoane suspecte;
- e) eliminării manifestărilor de rezistență ale unor indivizi în executarea activităților legale ale forțelor de ordine, precum și dezarmării unor elemente agresive și turbulente;
- f) scoaterii unor persoane dintr-un loc ascuns;
- g) împiedicării evadării, a pătrunderii sau a ieșirii fără drept a unor persoane, în sau din anumite obiective, perimetre delimitate vizibil.

(2) Numărul somațiilor și conținutul acestora este determinat atât de prevederile legale, de numărul și comportarea persoanelor, cât și de fapta comisă, faza de executare, timpul avut la dispoziție de către polițist, precum și de măsura care urmează a fi luată după somație.

Art. 6. (1) În funcție de folosirea diferitelor mijloace din dotare, se folosesc somații specifice astfel:

- a) *La folosirea bastonului de cauciuc sau a tomfei:* „ÎNCETAȚI, VOM (VOI) FOLOSI FORȚA!”;
- b) *La folosirea pulverizatorului (spray-ului) cu substanțe iritant-lacrimogene, a grenadelor ori a cartușelor lacrimogene și a grenadelor cu efect acustic sau luminos:* „ÎNCETAȚI! VOM(VOI) FOLOSI GAZE LACRIMOGENE!”;
- c) *La folosirea câinilor de serviciu:* „ÎNCETAȚI, DISPERSAȚI-VĂ, VOM FOLOSI CÂINII DE SERVICIU!”;
- d) *La folosirea altor mijloace din dotare:* (scuturi de protecție, căști cu vizor, bastoane cu energie electrostatică, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene, jeturi de apă, arme cu glonț de cauciuc, arme albe și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața și nu produc o vătămare corporală gravă, aflate în dotarea polițiștilor sau altor forțe de ordine): „ÎNCETAȚI! VOM (VOI) FOLOSI!”, iar în cazul folosirii muniției cu glonț din cauciuc: „STAI!”, „STAI CĂ TRAG!”.

(2) Aceste mijloace pot fi folosite și fără somație, în situația în care lipsește timpul necesar pentru somație.

(3) Acțiunile pentru restabilirea ordinii publice, în cazurile de mică amploare, se fac după atenționarea prealabilă și lăsarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și părăsirea zonei.

(4) Dacă după avertizare se continuă activitățile de tulburare a ordinii publice, polițistul care conduce acțiunea va soma cu formula: „ATENȚIUNE, VĂ RUGĂM SĂ PĂRĂȘIȚI.....”, VOM FOLOSI FORȚA!”, urmată de semnale sonore și luminoase.

(5) În situația în care, după scurgerea timpului acordat pentru dispersare, cei somați nu se supun, se folosește o ultimă somație, astfel: „PĂRĂȘIȚI.....”, SE VA FOLOSI FORȚA!”.

(6) Dacă nici această somație nu produce efectul scontat, după timpul acordat se va interveni cu mijloacele din dotare pentru restabilirea ordinii.

(7) Dacă în astfel de situații precum și în cele prevăzute de legea privind regimul armelor de foc și al munițiilor se impune uzul de armă, în prealabil se va folosi o ultimă somație, astfel: „PĂRĂȘIȚI.....SE VOR FOLOSI ARMELE DE FOC!”

(8) *La folosirea armelor de foc* se vor folosi somațiile prevăzute la art.26 din prezentul manual.

(9) Se poate face uz de armă și fără somație, în cazurile de legitimă apărare sau stare de necesitate (atac prin surprindere exercitat asupra polițistului sau asupra altei persoane, precum și pentru reținerea infractorilor care ripostează cu obiecte contondente, tăietoare-înțepătoare sau arme de foc), dacă lipsește timpul material necesar pentru somație

Art. 7. Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia somării persoanelor:

- a) somația se execută cu voce tare, prin cuvinte scurte, pronunțate energic, pe un ton autoritar, de la o distanță corespunzătoare față de cel somat, care să garanteze securitatea polițistului;
- b) se vor respecta cele două faze ale somației. Prima fază a somației are caracter preventiv, prin care se solicită persoanei să execute o anumită acțiune, prezentându-se și autoritatea în numele căreia se face somația „STAI, POLIȚIA!”; „ ÎNCETAȚI, POLIȚIA! “. A doua fază va repeta solicitarea față de persoana somată de a executa o anumită acțiune, prezentând și acțiunea polițistului în cazul nesupunerii acesteia (“STAI CĂ TRAG!” sau „ÎMPRĂȘTIAȚI-VĂ! VOM FOLOSI BASTONUL DE CAUCIUC!”);
- c) se va lăsa un scurt interval de timp între fazele somației, pentru a se putea observa reacția celui somat și pentru a i se lăsa timpul necesar să execute indicațiile polițistului; trecerea la faza următoare și intervenția propriu-zisă realizându-se numai în caz de nesupunere;
- d) persoana somată va fi supravegheată și observată permanent, pentru ca polițistul să poată anticipa mișcările acesteia și să poată interveni în caz de nevoie;
- e) dacă se presupune că persoana somată are asupra sa arme, somația se execută dintr-un loc care să asigure protecția polițistului;
- f) în cazul în care se acționează pe timp de noapte și este necesară iluminarea persoanei suspecte sau a împrejurimilor, în scopul asigurării securității, sursa de lumină va fi ținută depărtată de corp, astfel încât aceasta să nu constituie un indiciu al poziției polițistului;
- g) dacă persoana somată a încetat acțiunea, polițistul se va apropia cu precauție de aceasta și va trece, după caz, la imobilizarea ei sau la executarea altor măsuri polițienești;
- h) dacă la acțiune participă doi sau mai mulți polițiști, aceștia vor acționa în direcții diferite: cel însărcinat cu protecția va asigura iluminarea dintr-un loc acoperit, care să-i asigure protecția, iar celălalt va interveni în vederea somării și a imobilizării suspectului; în nici un caz polițiștii nu vor acționa în direcții opuse.

CAPITOLUL IV

Legitimarea și stabilirea identității persoanelor

Art. 8. (1) Legitimarea și stabilirea identității unei persoane este o măsură polițienească cu caracter preventiv ce constă în solicitarea și verificarea actului de identitate al acesteia, pentru a i se cunoaște datele de stare civilă, cetățenia, domiciliul ori reședința.

(2) Polițiștii au dreptul să legitimizeze și să stabilească identitatea următoarelor categorii de persoane:

- a) care încalcă dispozițiile legale;
- b) despre care există indicii că pregătesc sau au comis o faptă ilegală;
- c) cele a căror identitate este necesară exercitării sarcinilor de serviciu.

Art. 9. În vederea legitimării și stabilirii identității persoanelor, polițiștii pot folosi unul din următoarele procedee:

- a) verificarea actelor de identitate ale persoanelor;
- b) verificarea altor documente oficiale prevăzute cu fotografie;
- c) stabilirea datelor de identitate ale persoanei cu ajutorul altor cetățeni cunoscuți și demni de încredere, care anterior au fost legitimați;
- d) efectuarea de verificări în evidențele poliției.

Art. 10. (1) Reguli de tactică polițienească ce trebuie respectate cu ocazia legitimării persoanelor:

- a) persoana respectivă mai întâi este interceptată, folosindu-se formula: „BUNĂ ZIUA (SEARA)! SUNT AGENTUL DE POLIȚIE DE LA POLIȚIA, VĂ ROG SĂ-MI PREZENTAȚI ACTUL DE IDENTITATE”;
- b) pe timpul efectuării legitimării persoanei, mijloacele din dotare trebuie să fie pregătite pentru intervenție, iar polițistul trebuie să păstreze o distanță corespunzătoare față de persoana legitimată;
- c) actul de identitate trebuie ținut la o înălțime corespunzătoare, care să permită atât supravegherea permanentă și atentă a comportării persoanei, cât și verificarea și citirea conținutului acestuia;
- d) când legitimarea se efectuează de către doi polițiști, șeful echipei verifică actul de identitate, iar partenerul supraveghează comportarea celui legitimat, postându-se la 2-3 pași de acesta, către înapoi și lateral. După caz, polițistul care supraveghează persoana legitimată va avea pregătite mijloacele din dotare pentru intervenție;

(2) Cu ocazia controlului actelor de identitate **polițiștii verifică:**

- a) dacă actul de identitate prezentat pentru control este emis de instituția competentă;
- b) dacă actul prezentat corespunde ca formă și conținut;
- c) dacă actul de identitate aparține sau nu persoanei, în sensul că fotografia din act corespunde cu fizionomia posesorului, și dacă datele de stare civilă din act corespund cu cele declarate de persoana în cauză. Întrebările cu privire la datele de identitate ale persoanei trebuie puse într-o altă ordine decât cea în care sunt trecute în act;
- d) dacă actul de identitate are expirat termenul de valabilitate pentru care a fost eliberat;
- e) dacă prezintă urme de falsificare, are ștersături, modificări, corecturi, adăugiri ori conține mențiuni nepermise, scrise ori ștampilate;
- f) dacă actul de identitate este păstrat în condiții corespunzătoare, nu este deteriorat și dacă persoana a luat măsuri pentru prevenirea deteriorării ori a distrugerii actului de identitate;
- g) dacă actul de identitate conține interdicția pentru titular de a se afla în acea localitate sau de a părăsi o anumită localitate fără aprobare.
- h) în cazul legitimării unui grup de persoane, acestea vor fi așezate în linie, unul dintre polițiști va strânge actele de la fiecare, iar partenerul va supraveghea comportarea celor legitimați. Actele de identitate vor fi restituite după identificarea tuturor persoanelor;
- i) în situația în care actul de identitate verificat este în regulă și persoanei legitimate nu i se poate reproșa nimic, polițistul îi va înmâna actul, va mulțumi și își va continua serviciul;
- j) pentru prevenirea unor evenimente, vor fi evitate pe cât posibil legitimările în locuri aglomerate, unde această măsură nu poate fi efectuată în bune condiții din cauza curiozității persoanelor din jur ori a intervenției nedorite a unora dintre acestea, sau în locuri întunecoase. În cazuri deosebite, când situația nu suferă amânare, legitimarea se execută și în aceste locuri;
- k) dacă persoana refuză să se legitimeze sau să prezinte date privind identitatea, polițistul îi aduce la cunoștință că, dacă are actul de identitate asupra sa și refuză să-l prezinte, fapta sa constituie contravenție, conform prevederilor legii pentru sancționarea faptelor de încălcare a ordinii și a liniștii publice, și se sancționează cu amendă contravențională. Dacă persoana refuză în continuare să prezinte actul de identitate, i se va efectua controlul persoanei, iar în situația în care actul este găsit, după stabilirea identității i se va aplica sancțiunea contravențională. În cazul în care în urma efectuării controlului persoanei, actul de identitate nu se găsește asupra persoanei, aceasta va fi condusă la sediul poliției, pentru a i se stabili identitatea prin verificări în evidențele poliției;
- l) legitimarea se execută numai în scopul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

CAPITOLUL V

Conducerea persoanelor la sediul poliției

Art. 11. (1) Conducerea persoanelor la sediul poliției este o măsură polițienească cu caracter coercitiv, ce constă în însoțirea acestora de la locul interceptării până la sediul poliției, în vederea luării măsurilor legale.

(2) Polițiștii au dreptul să conducă la sediul poliției, în vederea luării măsurilor legale, următoarele **categorii de persoane:**

- a) cele care prin acțiunile lor periclitează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori sociale;
- b) persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale;
- c) persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii.

(3) În cazul nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța împotriva persoanelor care se opun acestei măsuri. Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 24 de ore.

(4) În situația conducerii la sediul poliției în scopul identificării unei persoane suspecte sau pe cele care tulbură ordinea publică sau periclitează viața persoanelor, polițistul va întocmi un proces-verbal în care va consemna cele constatate.

(5) În funcție de împrejurări, condiții și dotare, conducerea persoanelor la sediul poliției se poate efectua pe jos sau cu mijloace de transport auto.

Art. 12. Conducerea pe jos se execută, în general, când distanța până la sediul poliției este mai mică, situație în care se impune respectarea următoarelor **reguli tactice:**

- a) persoana care urmează să fie condusă la sediul poliției va fi legitimată și identificată, cu excepția situației în care cel în cauză refuză să se legitimeze cu actul de identitate sau să dea relații privind identitatea sa;
- b) înainte începrii deplasării spre sediul poliției se va efectua obligatoriu controlul persoanei care urmează să fie condusă și, după caz, controlul bagajelor;
- c) persoanei i se va atrage atenția asupra modului de comportare pe timpul deplasării, punându-i-se în vedere că, în cazul unei atitudini recalcitrante, se va folosi împotriva sa forța;
- d) când conducerea se realizează de către doi polițiști, aceștia vor încadra persoana condusă, pentru a putea preveni un eventual atac sau fuga acesteia;

- e) dacă polițistul acționează singur, el va solicita sprijinul cetățenilor și îi va informa cu ceea ce au de făcut. În caz că acest lucru nu este posibil, va acționa singur, cu maximum de prudență, deplasându-se puțin în spatele persoanei, stânga sau dreapta (în raport și de existența, pe traseu, a unor obstacole naturale), putând ține chiar persoana de mâneca hainei sau de curea;
- f) când urmează a fi conduse mai multe persoane, acestea vor fi grupate în raport de numărul, înălțimea și gradul lor de pericolozitate, punându-le în vedere să nu vorbească pe timpul deplasării;
- g) persoana va fi supravegheată permanent și cu atenție, atât pe timpul deplasării, cât și pe timpul opririlor, pentru a observa atitudinea și comportamentul acesteia. De asemenea, vor fi supravegheate și împrejurimile, chiar dacă totul pare normal;
- h) în cazul în care echipa este dotată cu câine de serviciu, acesta va merge întotdeauna cu conductorul său, în urma persoanei conduse;
- i) pe timpul conducerii vor fi evitate locurile întunecoase, aglomerate, cu vegetație înaltă sau cele unde persoana este cunoscută;
- j) vor fi respectate regulile de circulație pentru pietoni, deplasarea făcându-se pe trotuare pe partea exterioară a acestora sau pe partea stângă a drumurilor fără trotuare.

Art. 13. (1) Conducerea persoanelor cu mijloace auto este indicată în toate situațiile, atunci când distanța până la sediul poliției este mare, când urmează a fi conduse mai multe persoane ori acestea sunt agresive, periculoase. Pentru conducere pot fi folosite mijloacele de transport ale poliției, precum și cele ale unor persoane fizice sau juridice, dacă acestea acceptă (de regulă, autovehicule care circulă în direcția respectivă).

(2) Pe timpul conducerii persoanelor la sediul poliției cu **mijloace auto**, vor fi respectate următoarele **reguli tactice**:

- a) persoana care urmează să fie condusă la sediul poliției va fi legitimată și identificată, cu excepția situației în care cel în cauză refuză să se legitimeze cu actul de identitate sau să dea relații privind identitatea sa;
- b) înainte începerii deplasării spre sediul poliției se va efectua obligatoriu controlul persoanei care urmează să fie condusă și, după caz, controlul bagajelor;
- c) înainte de îmbarcare, va fi verificat (controlat) interiorul autovehiculului, pentru a nu exista bunuri, obiecte sau substanțe ce ar putea fi folosite de către persoanele conduse pentru atac sau pentru sinucidere;
- d) la introducerea în vehicul se vor lua măsuri de protejare a persoanei pentru a nu se lovi în mod intenționat de portieră sau alte părți metalice;
- e) pe timpul deplasării se va ține legătura radio cu sediul poliției;
- f) în cazul conducerii persoanelor cu un alt autovehicul decât cel din dotare, polițistul va preciza conducătorului auto itinerarul pe care se va deplasa, viteza și alte reguli pe care acesta trebuie să le respecte;
- g) conducerea mai multor persoane la sediul poliției se va face numai cu autovehicule din dotarea poliției, special amenajate, acestea fiind îmbarcate în compartimentul destinat acestui scop;
- h) cu autovehiculul tip autoturism vor fi conduse cel mult două persoane, caz în care acestea vor fi îmbarcate numai pe bancheta din spate, avându-se în vedere ca nici una din persoanele conduse să nu se așeze în spatele conducătorului auto, iar dacă este posibil, portierele din spate vor fi blocate;
- i) odată ajunși la sediul poliției, după debarcarea persoanei (persoanelor) din autovehicul se va controla interiorul acestuia, pentru a nu rămâne lucruri abandonate de cel condus și care pot constitui mijloace de probă.

(3) Se va evita folosirea mijloacelor de transport în comun ori a celor în care se găsesc bunuri materiale ce pot fi folosite pentru atac asupra polițistului, pentru fugă sau sinucidere, cu excepția situației în care fapta a fost săvârșită în mijlocul de transport în comun, iar polițistul, după informarea călătorilor, deviază autovehiculul de la traseu.

CAPITOLUL VI

Intrarea în incinta locuințelor persoanelor fizice, a agenților economici, a instituțiilor publice ori particulare, a organizațiilor social-politice, la bordul oricărui mijloc de transport românesc

Art. 14. (1) Intrarea în incinta locuințelor și instituțiilor se face cu respectarea prevederilor legale în sensul evitării săvârșirii infracțiunii de violare de domiciliu.

(2) Prin locuință se înțelege încăperea, dependința sau locul împrejmuit ținând de acesta, destinat efectiv uzului domestic al uneia sau mai multor persoane, ocupată în mod legal. Nu este suficientă simpla destinație de locuință a unei încăperi, ci este necesar să fie efectiv locuită. Nu sunt asimilate locuinței mijloacele de transport individuale (cu excepția remorcilor, rulotelor, etc. care servesc drept locuință) sau în comun, deoarece aici nu se îndeplinesc acte caracteristice vieții domestice.

Art. 15. Astfel, cu respectarea dispozițiilor legale, în baza art. 27 din Constituția României, polițiștii pot intra în locuința unei persoane fizice sau în incinta agenților economici, a instituțiilor publice sau particulare, a organizațiilor social-politice, la bordul oricăror mijloace de transport românești în următoarele situații:

a) pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești, contând în:

- I. punerea în executare a unui mandat de arestare;
- II. punerea în executare a unui mandat de executare a unei pedepse;
- III. executarea unei percheziții domiciliare, dispusă de judecător în condițiile și formele prevăzute de lege;
- IV. executarea altor hotărâri judecătorești (evacuare, măsuri de siguranță, executare silită).

b) pentru înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane:

- I. la solicitarea persoanei care ocupă locuința în calitate de proprietar sau chirias;
- II. când solicitarea vine din partea altor persoane, a vecinilor ori la solicitarea conducerii unităților, instituțiilor, organizațiilor sau al conducătorilor mijloacelor de transport românești, în caz de pericol iminent;
- III. când este sesizată o situație de urgență, pericol de explozii, incendii și nu răspunde nimeni din locuință.

c) pentru apărarea siguranței naționale sau a ordinii publice

d) pentru prevenirea răspândirii unei epidemii.

Art. 16. Reguli tactice ce trebuie respectate la intrarea în incinta locuințelor persoanelor fizice, a agenților economici, a instituțiilor publice ori particulare, a organizațiilor social-politice, la bordul oricăror mijloace de transport românești:

- a) Înainte de intrarea în locuință sau în incinta unităților, instituțiilor, organizațiilor sau mijloacelor de transport polițistul trebuie să se documenteze pentru a cunoaște:
 - I. gradul de pericolozitate al persoanei în cauză;
 - II. care este starea ei de spirit;
 - III. care sunt caracteristicile locuinței;
 - IV. ce persoane pot fi prezente în locuință;
 - V. orice alte date necesare pentru a preîntâmpina un eventual atac, opunere sau fuga.
- b) În cazul unor infractori periculoși sau când sunt mai mulți infractori care se găsesc în locuință sau în incinta unităților, instituțiilor, organizațiilor sau mijloacelor de transport acțiunea se va desfășura cu forțe mărite.
- c) Polițistul va înmâna persoanei un exemplar al mandatului de arestare și o conduce la judecătorul care a emis mandatul. Dacă persoana ridică obiecții în contra executării mandatului, dar numai în ceea ce privește identitatea, polițistul o va conduce în fața instanței locului unde a fost găsită.
- d) Când persoana are sub ocrotire un minor, o persoană pusă sub interdicție ori o persoană care datorită vârstei, bolii sau altei cauze are nevoie de ajutor, polițistul înștiințează autoritatea competentă în vederea luării măsurilor de ocrotire.

CAPITOLUL VII

Controlul persoanelor, bagajelor și vehiculelor

Art. 17. (1) Controlul persoanelor este o măsură polițienească cu caracter preventiv ce constă în verificarea prin pipăire și observare a corpului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte unei persoane, fără a scăpa din vedere controlul oricărui alt articol de îmbrăcăminte sau accesoriu ce aparține acesteia.

(2) Controlul persoanelor are ca **scop**:

- a) descoperirea de obiecte și materiale care ar putea fi folosite la comiterea infracțiunilor sau a contravențiilor ori care provin din săvârșirea unor astfel de fapte;
- b) găsirea de arme și alte obiecte ori substanțe care sunt deținute ilegal și sunt supuse confiscării;
- c) descoperirea de obiecte cu ajutorul cărora ar putea fi atacat polițistul sau alte persoane (cuțit, pumnal, box sau alte obiecte confecționate special pentru tăiere, împingere sau lovire);
- d) găsirea actelor de identitate sau a altor documente pe care persoanele refuză să le prezinte la cererea îndreptățită a polițistului;

(3) **Categoriile de persoane** împotriva cărora se ia această măsură:

- a) persoanele cu privire la care există indicii temeinice că au săvârșit infracțiuni sau că ar pregăti posibile acțiuni teroriste;
- b) persoanele care au încălcat dispozițiile legale, se manifestă agresiv și urmează să fie conduse la sediul poliției;
- c) persoanele care încalcă ordinea publică și sunt cunoscute cu antecedente penale pentru fapte grave (omor, tâlhărie, viol etc.);
- d) persoanele care au săvârșit contravenții, atunci când, potrivit legii, se impune ridicarea bunurilor supuse confiscării;

- e) persoanele care refuză să prezinte pentru control actele de identitate, în vederea identificării lor;
- f) persoanele care sunt suspecte.

Art. 18. (1) Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia controlului persoanelor:

- a) persoana sau persoanele se interceptează și se legitimează după regulile specifice acestor măsuri polițienesti;
- b) controlul se realizează de către persoane de același sex cu persoana controlată. Persoanele de sex feminin pot fi controlate de către polițiști-bărbați, cerându-le să prezinte conținutul poșetei (genții), să se deschie la sacou, pardesiu, palton etc., să scoată din buzunare obiectele pe care le dețin asupra lor, fără însă ca polițistul să pună mâna pe persoana în cauză. Dacă este necesară palparea îmbrăcămintei și a corpului persoanei, se va apela la sprijinul unei femei, care va fi instruită în mod corespunzător, iar polițistul se va afla în apropiere, pentru a observa modul în care se face verificarea și pentru a putea interveni la nevoie;
- c) controlul se realizează, de regulă, în locul în care persoana a fost depistată. Dacă este necesar, persoana poate fi condusă într-un loc ferit de accesul publicului (într-un spațiu închis - ziua sau într-un loc bine iluminat - noaptea). Când controlul nu se efectuează la locul depistării persoanei, pe timpul conducerii la locul efectuării activității, persoana va fi supravegheată cu multă atenție, pentru a nu avea posibilitatea să atace, să fugă sau să abandoneze diferite obiecte. Se va evita, pe cât posibil, efectuarea controlului în locuri publice, aglomerate, în mijloace de transport în comun, în încăperi în care are acces publicul, unde atitudinea cetățenilor față de măsura luată, în cele mai multe cazuri, nu este favorabilă, ba uneori chiar ostilă;
- d) cu ocazia controlului, polițistul este obligat să-i comunice persoanei respective motivul luării acestei măsuri, atenționând-o asupra obligației de a se supune;
- e) cel controlat va fi supravegheat în permanență, chiar dacă în aparență este calm și supus;
- f) când controlul se efectuează de către doi polițiști, șeful echipei efectuează controlul propriu-zis, iar partenerul asigură protecția primului, prin supravegherea persoanei și a împrejurimilor. Polițistul care execută supravegherea persoanei și a împrejurimilor nu se va interpune între persoana controlată și polițistul care ia măsura;
- g) persoanei controlate i se va solicita să se așeze într-o poziție cât mai incomodă (în poziția înclinat-sprijinit, rezemat cu mâinile de un perete, pom, stâlp, gard ori autovehicul și cu picioarele cât mai depărtate), pentru a nu i se da posibilitatea să atace sau să fugă și să poată fi ușor dezechilibrată și imobilizată. În funcție de condițiile concrete existente la locul unde se efectuează controlul persoanelor, acesta se poate face și cu persoana așezată în genunchi, cu mâinile în sus, pe cap sau la ceafă, în poziția culcat la sol, cu fața în jos și cu mâinile la ceafă sau la spate;
- h) polițistul care execută controlul trebuie să-și aleagă o poziție care să-i permită o cât mai bună observare, stabilitate și mobilitate în folosirea mijloacelor din dotare, dacă este cazul;
- i) controlul persoanelor se efectuează, de regulă, din spatele persoanei, cu mâna corespondentă părții controlate, iar cu cealaltă mână persoana va fi ținută din spate, de gulerul cămășii sau de cureaua de la pantaloni. În situația executării unor măsuri de ordine, în cazul unor adunări publice sau manifestații sportive, controlul se poate realiza, prin vizualizare și eventual palpate, și din fața persoanei;
- j) controlul persoanelor se execută metodic, fiind necesară respectarea unei anumite ordini. Se controlează, pe rând:
 - I. capul (se scoate pălăria, căciula, șapca etc.), se caută în păr (dacă este cazul);
 - II. brațul drept, de la umăr la încheietura mâinii;
 - III. partea de la gât până la mijloc (față și spate);
 - IV. partea dreaptă a corpului de la subțioară în jos;
 - V. zona bazinului (față, spate);
 - VI. piciorul drept, de la sold la călcâi;
 - VII. manșeta și încălțăminte (dacă este cazul). Apoi se palpează, în aceeași ordine, partea stângă a corpului și a îmbrăcămintei. Dacă este cazul, pentru a se ușura activitatea de control se cere persoanei să dezbrace paltonul, haina sau să se descâlțeze.
- k) când se controlează partea inferioară a corpului persoanei, polițistul va avea grijă să nu se aplece mult în față, pentru a nu fi lovit cu genunchiul de cel controlat;
- l) obiectele găsite asupra persoanei vor fi arătate partenerului, martorilor și altor persoane interesate (persoanei vătămate);
- m) în cazul descoperirii unor arme deținute ilegal, persoana va fi imediat încătușată și se va continua controlul, în scopul descoperirii altor eventuale obiecte confecționate pentru lovire, tăiere sau împungere. Polițistul verifică dacă arma descoperită are muniție în încărcător, este încărcată sau este armată, o asigură și o predă partenerului, pentru a fi păstrată în condiții de siguranță deplină. Toate aceste activități se desfășoară în prezența persoanei la care a fost găsită și a martorilor, când este cazul;
- n) în cazul controlului unui grup de persoane de către doi polițiști, acestea vor fi așezate în linie, într-o poziție cât mai incomodă, cu distanța de circa 2-3 pași una față de cealaltă; partenerul va supraveghea

una dintre extremitățile grupului, iar șeful echipei va începe controlul din cealaltă parte. Pe măsură ce este controlată o persoană din grup, aceasta este trimisă în cealaltă extremitate, astfel procedându-se până la terminarea operațiunii;

- o) obiectele descoperite asupra persoanei controlate, care ar putea fi folosite pentru atac împotriva polițistului, vor fi reținute, iar posesorul va fi chestionat asupra lor. După găsirea unor asemenea obiecte se va încheia un proces-verbal, în prezența unui martor asistent, dacă există, în caz contrar se va motiva absența acestuia.

(2) Controlul persoanelor, ca măsură polițienească, nu implică necesitatea autorizării de către organele prevăzute în art.100, alin.5 din C.P.P. Se execută în teren, de către polițist, ori de câte ori acesta apreciază că situația o impune, avându-se în vedere respectarea drepturilor și a libertăților cetățenești. În același timp, orice ezitare sau superficialitate în executarea acestei măsuri poate avea un efect negativ asupra raportului de forțe polițist-suspect, putând genera consecințe grave, cum ar fi ultragiera polițistului.

Art. 19. (1) Controlul bagajelor este o măsură polițienească cu caracter preventiv ce constă în verificarea amănunțită a interiorului și a conținutului bagajelor unei persoane.

(2) Controlul bagajelor se execută asupra următoarelor **categorii de persoane:**

- a) persoane surprinse în flagrant la săvârșirea unor infracțiuni și care au asupra lor bunurile dobândite în urma săvârșirii faptei;
- b) persoane care sunt suspecte, din cauza împrejurărilor și a locurilor unde au fost găsite, precum și a volumului obiectelor transportate;
- c) persoane care transportă bunuri a căror deținere și circulație sunt interzise de lege (ca de exemplu: substanțe toxice, stupefiante, precum și alte bunuri materiale al căror regim este supus autorizării).

Art. 20. (1) Reguli de tactică polițienească ce trebuie respectate la efectuarea controlului bagajelor:

- a) persoana va fi interceptată, legitimată și i se va comunica măsura ce urmează a fi luată, solicitându-i-se să îi însoțească pe polițist la sediul poliției sau într-un loc unde poate fi efectuat controlul bagajelor;
- b) controlul bagajelor se execută de cel puțin doi polițiști, în prezența a cel puțin un martor asistent, care va fi identificat și pus în temă cu activitatea ce urmează a se efectua;
- c) controlul bagajelor se execută, de regulă, în încăperi, spații ferite de imixtiunea altor persoane sau la sediul poliției, caz în care, pe timpul deplasării, persoana respectivă va fi supravegheată cu multă atenție, pentru a nu arunca obiectele sau bunurile ce fac obiectul controlului;
- d) partenerul va avea sarcina de a asigura protecția, fiind poziționat în apropierea persoanei controlate, astfel încât să blocheze ieșirea din încăperea, iar persoana în cauză să fie ținută departe de obiectele cu care ar putea ataca, precum și de geamurile ce ar putea fi escaladate;
- e) în prezența martorului asistent, înainte de începerea controlului bagajului, i se va cere persoanei în cauză să declare în scris ce obiecte se află în interiorul acestuia, indicând unele elemente caracteristice ale acestora, cum ar fi: marcă, culoare, mărime, uzură etc.;
- f) deschiderea bagajului se poate face de către unul din polițiști, pe cât posibil fără a fi degradat sistemul de închidere;
- g) după deschiderea bagajului va fi examinat fiecare obiect, confruntându-se cele declarate de persoană cu bunurile găsite la control;
- h) după examinarea obiectelor va fi studiat ambalajul, pentru ca polițistul să se convingă că nu conține și alte obiecte și pentru a descoperi eventualele ascunzători.

(2) După controlul bagajelor, se va încheia un proces-verbal în care vor fi descrise activitățile desfășurate, obiectele examinate și eventualele obiecții ale participanților, la care va fi anexată, dacă este cazul, declarația celui controlat. Procesul verbal se întocmește în două exemplare și va fi semnat de polițiști, martori și persoana controlată, un exemplar fiind înmănat acesteia.

(3) Dacă asupra persoanei controlate se găsesc bunuri care provin din săvârșirea unor infracțiuni sau a unor contravenții ori a căror deținere este interzisă, se va face mențiune în procesul-verbal despre ridicarea acestor obiecte în vederea cercetării sau a confiscării, precum și cu privire la locul de păstrare, în caz contrar se va menționa că toate obiectele au fost restituite deținătorului.

(4) Pentru efectuarea controlului bagajelor nu este necesară autorizarea magistratului, polițistul, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, putând recurge la această măsură doar în cazurile și în situațiile strict prevăzute de lege și de dispozițiile interne, cu respectarea legalității, a drepturilor persoanelor, precum și a regulilor de fond și formă a documentelor ce se încheie.

Art. 21. (1) Controlul vehiculelor este activitatea care are drept scop verificarea minuțioasă a acestora (inclusiv a portbagajului), a documentelor conducătorului auto și, după caz, a călătorilor și pasagerilor, a bagajelor pe care le au asupra lor, precum și legalității transporturilor de bunuri sau persoane.

(2) În conformitate cu prevederile art.31 lit.f din Legea nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, polițiștii sunt abilitați să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controlul vehiculelor aflate în circulație, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste.

Art. 22. Reguli tactice privind oprirea autovehiculelor pentru control:

- a) oprirea să fie aibă o motivație corectă și justificată. Executarea semnalului pentru oprire se va face numai atunci când se constată încălcarea unei reguli de circulație sau în situația în care din datele și informațiile deținute, există indicii despre săvârșirea unei contravenții ori a unei infracțiuni de către persoana care conduce vehiculul sau de către unul dintre ocupanții acestuia, ori pentru identificarea autorilor de infracțiuni și a obiectelor date în urmărire. Se interzice controlul de rutină asupra autovehiculelor aflate în traficul rutier;
- b) oprirea autovehiculelor pentru control se face, de regulă, în afara părții carosabile, iar acolo unde nu există condiții, cât mai aproape de marginea din dreapta drumului, pe acostament sau lângă bordură, ori în spațiile de parcare, alveole etc., iar noaptea cu precădere în locurile luminate;
- c) semnalele polițistului vor fi executate din timp, fără a crea un pericol pentru el sau conducătorul căruia i se adresează semnalul, ori pentru alți participanți la trafic. Semnalul de oprire a unui autovehicul trebuie să se execute regulamentar, ziua cu brațul, iar noaptea cu bastonul reflectorizant ori sursă luminoasă;
- d) în cazul nerespectării, de către conducătorul auto, a semnalului de oprire ce i-a fost adresat, polițistul va comunica prin stație datele de identificare al autovehiculului patrului auto sau celui mai apropiat post de control pe direcția de deplasare. Dacă acest lucru nu este posibil va nota numărul de înmatriculare ale autovehiculului și va întocmi un raport în care va menționa abaterea săvârșită, în baza căruia se vor lua ulterior măsurile legale;
- e) oprirea unui vehicul de către polițistul aflat într-un autovehicul de patrulare aflat în mers, se va efectua astfel:
 - I. în cazul când vehiculul ce urmează a fi oprit circulă în aceeași direcție, echipajul trebuie să pună în funcțiune semnalele luminoase de culoare roșie și albastră și pe cele sonore, după care, de regulă, va circula în spatele autovehiculului vizat până când conducătorul acestuia se conformează semnalelor și oprește. Oprirea se poate face și prin punerea în funcțiune a dispozitivului cu mesaje variabile, care va fi setat pe poziția "Stop, Poliția", sau cu brațul. Dacă conducătorul auto vizat nu dă curs semnalelor efectuate, echipajul de poliție va utiliza dispozitivul de amplificare a vocii, somându-l să oprească și executând după caz și semnalul regulamentar cu brațul, pe timp de zi, ori cu bastonul reflectorizant, pe timp de noapte;
 - II. în cazul când autovehiculul ce urmează a fi oprit circulă din sens opus, semnalul de oprire se va executa din vehiculul Poliției, pe fereastra din stânga, prin balansarea în plan vertical a brațului ori a bastonului reflectorizant;
 - III. în cazul în care conducătorul vehiculului nu oprește, patrula auto va proceda la începerea urmăririi acestuia, concomitent cu anunțarea dispeceratului despre situația creată, a datelor de identificare ale vehiculului și a motivelor care au determinat luarea măsurii, solicitând ajutorul efectivelor aflate în zonă.
- f) de regulă trecerea la efectuarea urmăririi se justifică pentru:
 - I. reținerea persoanelor sau autovehiculelor date în urmărire;
 - II. identificarea persoanelor care au produs accidente grave de circulație, de pe urma cărora a rezultat moartea sau vătămarea corporală gravă a unor persoane și care au părăsit locul accidentului;
 - III. identificarea persoanelor despre care există indicii temeinice că au comis infracțiuni sau posibile acte teroriste.
- g) folosirea armamentului din dotare se va face numai în cazurile și cu respectarea prevederilor legale.

Art. 23. Reguli tactice privind executarea controlului vehiculului:

- a) după oprirea autovehiculului, unul dintre polițiști va desfășura procedura de constatare, în timp ce partenerul său îl va supraveghea pe conducătorul autovehiculului oprit și pe restul ocupanților, fiind pregătit să intervină la nevoie în sprijinul colegului;
- b) se deplasează până în dreptul ușii conducătorului autovehiculului, păstrând o distanță suficientă pentru a nu fi lovit cu portiera în cazul deschiderii bruște a acesteia, unde se va adresa cu formula: "Bună (dimineața, ziua, seara) sunt (gradul profesional, numele și unitatea de poliție din care face parte)", după care va solicita pe un ton politicos dar ferm, să i se înmâneze documentele pentru control;
- c) comunică conducătorului auto motivul opririi, abaterea comisă și sancțiunea prevăzută de lege, după care se va proceda la întocmirea documentelor de constatare, solicitând conducătorului auto să rămână în autovehicul;
- d) verifică, cu atenție, actele de identitate, actele autovehiculului și, după caz, documentele de însoțire a mărfurilor sau a materialelor transportate;
- e) după caz, va solicita conducătorului auto să deschidă și portbagajul vehiculului, unde pot fi ascunse persoane care se sustrag urmăririi și obiecte provenite din săvârșirea de infracțiuni;

- f) după efectuarea controlului, polițistul este obligat să asigure reîntrirea autovehiculului în fluxul de circulație.

CAPITOLUL VIII

Folosirea armamentului din dotare

Art. 24. (1) În conformitate cu prevederile art.31. lit. h) din Legea nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, polițiștii au dreptul și obligația de a purta asupra lor armamentul și muniția necesară, indiferent dacă sunt în uniformă sau echipați civil atunci când se află în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(2) Polițiștii pot deține, purta și folosi armele și munițiile cu care au fost dotați de către unitățile din care fac parte.

(3) Armele de foc constituie mijlocul extrem folosit pentru imobilizarea persoanelor și se utilizează numai în condițiile legii dacă celelalte metode nu au avut efectul scontat. Nu se scoate armamentul din toc decât pentru a fi folosit în mod legal.

(4) Pe timpul executării misiunilor, agenții de poliție în uniformă poartă, în mod obligatoriu, centura pe care vor fixa tocul cu pistolul din dotare și cele două încărcătoare. În situațiile în care se acționează în ținută civilă, pistolul se va purta în toc pe cureaua de la pantaloni sau în hamul special confecționat, asigurându-se mascarea acestuia.

(5) Se interzice portul armamentului și muniției aferente, în buzunare, mape, serviete sau în alte locuri care nu-i asigură deplina securitate și poate favoriza pierderea ori sustragerea lor.

(6) Agenții de poliție care poartă armamentul și muniția permanent asupra lor, pe timpul cât se află la domiciliu sunt obligați să le asigure astfel încât să înlăture orice posibilitate de pierdere sau de folosire a acestora de către membrii familiei sau de către alte persoane, păstrându-le în casete metalice (muniția separat de pistol) prevăzute cu sisteme sigure de închidere. Este interzis cu desăvârșire a scoate pistolul din toc și a-l mânui în prezența altor persoane, cu excepția cazurilor de folosire legală a acestuia.

Art. 25. (1) Prin uz de armă se înțelege executarea tragerii cu arma de foc asupra persoanelor și bunurilor.

(2) **Se poate face uz de armă** atunci când se îndeplinesc în mod cumulativ următoarele **condiții generale:**

- a) dacă este absolut necesar;
- b) dacă folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere nu este posibilă ori nu a dat rezultate.

(3) Polițiștii pot face uz de armă, pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în următoarele **cazuri, prevăzute de art.47 din legea nr.17/1996:**

b) împotriva acelorora care, atacă persoanele investite cu exercițiul autorității publice sau cărora, potrivit legii, li se asigură protecție de către poliție;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale:**

- I. persoana împotriva căreia se exercită atacul, să facă parte din categoria persoanelor investite cu exercițiul autorității publice sau să i se asigure protecție de către poliție;
- II. există un atac material, direct, imediat și injust, prin care este pusă în pericol viața sau integritatea corporală a celor care fac parte din categoria persoanelor investite cu exercițiul autorității publice sau din categoria celor cărora li se asigură protecție de către poliție;
- III. uzul de armă se va executa numai dacă datorită împrejurărilor concrete ale săvârșirii faptei, atacul persoanei nu poate fi înlăturat prin alte mijloace;

d) pentru imobilizarea infractorilor care, după săvârșirea unor infracțiuni, încearcă să fugă;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale:**

- I. infractorul a fost surprins în flagrant în timpul săvârșirii unei infracțiuni grave;
- II. după efectuarea somației acesta încearcă să fugă, nesupunându-se cererii polițistului de a rămâne la locul faptei;
- III. datorită împrejurărilor comiterii faptei nu poate fi folosit în mod eficient un alt mijloc pentru imobilizarea infractorului;
- IV. prin folosirea armamentului să nu fie pusă în pericol viața altor persoane.

Gravitatea faptei va fi estimată în raport de prejudiciul produs, acțiunile violente ale infractorului, frecvența acestor categorii de fapte, numărul de participanți, obiectele pe care le au asupra lor, etc.

e) împotriva oricărui mijloc de transport folosit de agresorii prevăzuți la lit. b) și c), precum și împotriva conducătorilor acestora care refuză să oprească la semnalele regulamentare ale organelor de abilitate, existând indicii temeinice că au săvârșit o infracțiune ori că este iminentă săvârșirea unei infracțiuni;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale:**

- I. există certitudinea că ocupanții acestor mijloace de transport săvârșesc sau au săvârșit o infracțiune gravă, transportă bunuri dobândite în urma comiterii unor infracțiuni și nu se opresc la semnalul regulamentar al polițistului;

II. datorită împrejurărilor comiterii faptei nu poate fi folosit în mod eficient un alt mijloc pentru imobilizarea mijlocului de transport;

III. prin folosirea armamentului să nu fie pusă în pericol viața altor persoane.

Focul asupra autovehiculelor se va executa numai asupra pneurilor.

Nu se folosesc arme de foc împotriva autovehiculelor care nu opresc la semnalul regulamentar al polițistului îmbrăcat în uniformă, decât dacă prin modul de conducere, se pune în pericol în mod evident, viața sau integritatea corporală a polițistului sau a altei persoane.

f) pentru imobilizarea sau reținerea persoanelor cu privire la care sunt probe ori indicii temeinice că au săvârșit o infracțiune și care ripostează ori încearcă să riposteze cu arma ori cu alte obiecte sau substanțe care pot pune în pericol viața ori integritatea corporală a persoanei;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale**:

I. să se fi săvârșit o infracțiune iar persoana în cauză să opună rezistență sau să riposteze cu arma sau cu alte obiecte care pot pune în pericol viața sau integritatea corporală a polițistului sau a altor persoane;

II. să existe un atac material, direct și imediat asupra polițistului aflat în exercitarea măsurilor legale sau împotriva altor persoane;

III. rezistența sau riposta persoanei în cauză să nu poată fi înfrântă în alt mod;

IV. prin folosirea armamentului să nu fie pusă în pericol viața altor persoane.

g) pentru a împiedica fuga de sub escortă sau evadarea celor aflați în stare legală de deținere;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale**:

I. să fie începută o acțiune de evadare din locurile legale de deținere sau de sub escortă;

II. prinderea sau imobilizarea evadaților sau escortaților să nu poată fi realizată prin alte mijloace;

III. prin folosirea armamentului să nu fie pusă în pericol viața altor persoane.

h) împotriva grupurilor de persoane sau persoanelor izolate care încearcă să pătrundă fără drept în sediile sau perimetrele autorităților și instituțiilor publice;

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale**:

I. să existe o încercare de pătrundere fără drept în sediile sau în perimetrele autorităților sau ale instituțiilor publice;

II. atacul sau pătrunderea, după modul în care a fost concepută și se execută să nu poată fi înlăturată prin alte mijloace sau metode;

III. prin folosirea armamentului să nu fie pusă în pericol viața altor persoane.

j) în executarea intervenției antiteroriste asupra obiectivelor atacate sau capturate de teroriști, în scopul reținerii sau anihilării acestora, eliberării ostaticilor și restabilirea ordinii publice.

Se poate face uz de armă în acest caz dacă sunt îndeplinite cumulativ și următoarele **condiții speciale**:

I. să existe un atac terorist asupra unui obiectiv, acesta să fie capturat sau sunt luați ostatici;

II. atacul sau deținerea ostaticilor, datorită modului în care a fost conceput și executat, să nu poată fi înfrânt prin alte mijloace;

III. în timpul folosirii armamentului să nu fie pusă în pericol viața sau sănătatea ostaticilor sau a altor persoane.

(4) În cazurile prevăzute la lit. d), g), și h) se va face uz de armă numai după ce s-a făcut somația legală.

(5) În cazul prevăzut la lit. h) se va face uz de armă numai după ce s-a repetat de trei ori, la intervale suficiente de timp pentru dispersarea participanților, somația: „Părăsiți zona..., se vor folosi arme de foc!” după care se va executa un foc în plan vertical. Se va deschide foc asupra atacatorilor numai la ordinul celui care conduce acțiunea, pe cât posibil la picioare pentru a evita cauzarea morții acestora și a se realiza imobilizarea.

(6) În cazurile prevăzute la lit. a) și f), când polițistul se află în legitimă apărare, poate face uz de armă și fără somație, dacă nu există timpul necesar pentru aceasta.

(7) În cazurile prevăzute la lit. d, e, și h, uzul de armă se va face în mod excepțional.

(8) În toate cazurile de folosire a armamentului, focul se va executa în scopul imobilizării, evitându-se lovirea zonelor vitale.

(9) Focul de armă cu efect letal se va executa numai în mod excepțional și numai în cazurile de legitimă apărare, în condițiile prevăzute de art. 44 din Codul penal.

Art. 26. Reguli de tactică polițienească ce trebuie respectate de polițiști în cazul folosirii armamentului din dotare:

a) înainte de a trece la acțiune, se va face o rapidă analiză a situației existente la fața locului. Prin aceasta se vor stabili date concrete privind faptele săvârșite, autorii acestora, dacă sunt sau nu înarmați, gradul de agresivitate, precum și comportamentul pe care îl au în momentul surprinderii;

b) armamentul din dotare se folosește după efectuarea sondațiilor legale. Sondația se face prin cuvintele: „POLIȚIA - STAI!”. În caz de nesupunere se somează din nou prin cuvintele „STAI CĂ TRAG!”. Dacă cel în cauză nu se supune nici de această dată, se somează prin tragerea unui foc de avertisment în plan vertical. Dacă cei (cel) în cauză nu se supun nici acestei sondații legale, se face uz de armă în direcția acestora, trăgând, pe cât posibil, la picioare, astfel încât să se realizeze imobilizarea și să se evite uciderea persoanelor. Ca excepție, se poate face uz de armă și fără sondație, în cazul atacului exercitat prin surprindere asupra polițistului sau asupra altor persoane, precum și pentru reținerea infractorilor care ripostează cu arme albe sau de foc, dacă lipsește timpul necesar pentru sondație;

c) împotriva persoanelor care ripostează cu arme, polițistul va face uz de armă din poziția adăpostit și va lua orice altă măsură pentru a se proteja;

d) se va evita, pe cât posibil, folosirea armamentului din dotare împotriva minorilor, femeilor și bătrânilor;

e) se interzice folosirea armamentului în următoarele **cazuri**:

I. împotriva copiilor, femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vădite de invaliditate, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane;

II. în situațiile în care s-ar primejdi viața altor persoane ori s-ar viola teritoriul, spațiul aerian sau apele naționale ale unui stat vecin;

f) se va evita pe cât posibil folosirea armelor de foc în zonele aglomerate unde pot fi periclitate viața sau integritatea corporală a altor persoane, exceptându-se focul de avertisment în plan vertical;

g) în momentul imobilizării unei persoane și al aplicării cătușelor, armamentul va fi introdus în toc sau în hamul de susținere, după caz;

h) folosirea armamentului împotriva autovehiculelor se va executa numai dacă există certitudinea că ocupanții acestora săvârșesc sau au săvârșit o infracțiune gravă, transportă bunuri dobândite în urma comiterii unor fapte ilicite și nu opresc la semnalul regulamentar al polițistului în uniformă. Focul asupra autovehiculelor se va executa numai asupra pneurilor;

i) fiecare situație în care s-a făcut uz de armă se raportează de urgență ierarhic. De îndată ce va fi posibil, raportul va fi întocmit în scris. Dacă în urma uzului de armă s-a produs moartea sau vătămarea unei persoane, fapta se comunică, de îndată procurorului competent, potrivit legii;

j) în cazul folosirii armelor de foc pentru sondație, ori dacă nu au rezultat victime sau pagube materiale, în mod obligatoriu, evenimentul va fi raportat ierarhic și se vor efectua cercetări administrative în legătură cu condițiile și legalitatea uzului de armă;

k) dacă în urma uzului de armă au rezultat victime sau prejudicii materiale se vor lua următoarele **măsuri**:

- I. acordarea primului ajutor victimelor și transportarea acestora la o unitate sanitară;
- II. raportarea imediată, prin orice mijloc, a cazului și a urmărilor acestuia;
- III. asigurarea pazei locului faptei, marcarea și conservarea urmelor;
- IV. protejarea polițistului, pentru a preveni manifestările de dezordine și a asigura apărarea vieții acestuia;
- V. raportarea ierarhică a evenimentului și informarea parchetului competent teritorial, pentru efectuarea cercetării la fața locului.

l) în situații speciale, de pericol iminent pentru viața și integritatea sa ori a altor persoane, sau care afectează siguranța națională, ca urmare a acțiunilor violente ale unor persoane ce folosesc sau intenționează în mod vădit să folosească arme albe sau de foc, polițistul poate face uz de armă folosind orice altă armă care nu-i aparține dar se află în acel moment la îndemână, în aceleași condiții în care face uz de arma de serviciu.

CAPITOLUL IX

Folosirea mijloacelor de transport și de comunicații aparținând persoanelor fizice sau juridice

Art. 27. (1) În conformitate cu Legea 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, polițiștii pot să folosească orice mijloace de transport și comunicații, indiferent de proprietar sau deținător, persoană fizică sau persoană juridică, cu excepția celor aparținând corpului diplomatic, pentru luarea unor măsuri legale ce nu suferă amânare și nu pot fi aduse la îndeplinire altfel;

(2) Cheltuielile vor fi achitate ulterior, la cererea proprietarilor, și vor fi suportate din fondurile unităților de poliție sau, după caz, de către persoanele care au determinat intervenția, nu mai târziu de 15 zile;

(3) Polițiștii pot folosi asemenea mijloace de transport pentru:

- a) prinderea persoanelor urmărite sau pentru deplasarea de urgență în anumite locuri unde au informații că se află o persoană dată în urmărire;
- b) conducerea la sediul poliției a persoanelor turbulente care au provocat acte de dezordine și care încearcă să dispară din acele locuri;
- c) prinderea persoanelor care încearcă să dispară de la locul săvârșirii unei infracțiuni;
- d) salvarea vieții, apărarea integrității corporale sau a sănătății persoanelor, victime ale unor infracțiuni, calamități sau accidente;

- e) deplasarea în locurile unde s-au produs accidente de circulație;
 - f) deplasarea în locurile unde s-au produs calamități ori alte evenimente deosebite, ce impun prezența organelor de poliție;
- (4) În aceste condiții, conducătorul autovehiculului solicitat este obligat să-l transporte pe polițist acolo unde acesta îi cere, conform art.31, alin.1, lit.i, din Legea nr.218/2002.

Art. 28. Reguli tactice ce trebuie respectate la folosirea mijloacelor de transport aparținând persoanelor fizice sau juridice:

- a) se prezintă conducătorului mijlocului de transport, îi prezintă legitimația de serviciu și îi explică că are de executat o misiune urgentă, ce nu suferă amânare, indicându-i ruta;
- b) în situația folosirii autovehiculului aparținând unei persoane juridice, se vor menționa în foaia de parcurs sau în ordinul de serviciu: ora și locul opririi, traseul parcurs, numărul de kilometri parcurși, ora terminării misiunii, numele și prenumele polițistului (în clar), unitatea de poliție din care face parte, numărul legitimației de serviciu și semnătura;
- c) în situația folosirii autovehiculului aparținând unei persoane fizice, la solicitarea acesteia, îi se va elibera o dovadă din care să rezulte: gradul, numele și prenumele polițistului, unitatea de poliție din care face parte, numărul de kilometri parcurși și durata misiunii (în ore);
- d) la înapoierea din misiune, va întocmi un raport care va cuprinde: situația care a determinat intervenția, acțiunea sa, mijlocul de transport folosit și proprietarul, ruta și numărul de kilometri parcurși, timpul cât a durat;
- e) polițiștii nu pot folosi următoarele categorii de mijloace de transport:
 - I. autovehiculele care aparțin corpului diplomatic;
 - II. autovehiculele salvării ori pompierilor, chiar dacă acestea nu se află în misiune;
 - III. autovehiculele angajate în accidente de circulație, în competiții sportive și cele aflate în coloană (inclusiv cele din coloanele oficiale);
 - IV. autovehiculele cu care se deplasează oficialități (președintele țării, prim-ministrul, parlamentarii, ministrii, prefecții, etc.).

Art. 29. (1) **Mijloacele de comunicație** aparținând persoanelor fizice ori unităților economico-sociale pot fi folosite de către polițiști numai pentru primirea ori transmiterea de ordine sau de informații referitoare la evenimente deosebite, urmărirea unor evadați ori infractori periculoși, împiedicarea săvârșirii unor infracțiuni etc.

(2) Înainte de a folosi mijlocul de comunicație, polițistul este obligat să prezinte legitimația de serviciu, dacă nu este cunoscut, să precizeze unitatea de poliție din care face parte, precum și faptul că are de transmis o comunicare urgentă, în interes de serviciu.

(3) Folosirea în orice mod a mijloacelor de transport și comunicație în alte interese decât cele de serviciu, constituie un abuz, o ilegalitate, care angajează răspunderea juridică a celui care săvârșește o asemenea faptă (disciplinară, materială sau penală).

CAPITOLUL X

Urmărirea și prinderea persoanelor

Art. 30. Urmărirea este o măsură polițienească cu caracter coercitiv ce se realizează în scopul prinderii persoanelor care, în urma săvârșirii unei fapte ilicite, încearcă să fugă și nu se supun somației polițistului de a rămâne la locul faptei. În funcțiile de condițiile concrete din teren, precum și de mijlocul de deplasare al persoanei suspecte, urmărirea se poate realiza pe jos sau cu autovehiculul.

Art. 31. (1) **Urmărirea pe jos.** Polițistul se va deplasa de regulă în fugă, somând persoana suspectă cu formula „STAI! POLIȚIA!”, somație ce poate fi repetată în timpul urmării. Somația are și scopul avertizării eventualelor persoane din zona acțiunii în scopul creării spațiului necesar pentru deplasare.

(2) **Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia urmării pe jos a persoanelor:**

- a) acțiunea se va executa de regulă de către doi polițiști care vor evita să se disperseze (în cazul în care sunt mai mulți suspecti se va păstra un raport de forțe favorabil);
- b) polițistul va fi atent la configurația și detaliile terenului, elemente ce pot influența acțiunea de urmărire, în sensul că aceasta poate fi favorizată sau îngreunată;
- c) urmărirea persoanei se va face păstrându-se față de aceasta o anumită distanță, pentru a observa eventualele obstacole ce pot exista în teren;
- d) escaladarea obstacolelor se va realiza de regulă prin aceleași puncte folosite de suspect, cu precauție, pentru a preveni un eventual atac din partea acestuia;
- e) colțurile dădirilor vor fi ocolite la o distanță de cel puțin 1 metru;
- f) se va evita urmărirea persoanelor mergând pe lângă ziduri prevăzute cu intrânduri sau pe partea carosabilă a străzii;

- g) dacă persoana intră într-o zonă întunecată (alee îngustă, culoar, pod, pivniță) polițistul se va opri câteva momente ascultând cu atenție eventualele zgomote și apoi va relua urmărirea, cu respectarea regulilor de securitate personală;
- h) dacă la urmărirea persoanelor participă doi sau mai mulți polițiști, pot fi folosite trasee diferite de deplasare, iar, dacă itinerarul este cunoscut, partenerul poate folosi o scurtătură pentru a ajunge în fața suspectului;
- i) pe timpul urmării, polițistul nu va alerga cu arma în mână;
- j) nu se va folosi armamentul din dotare împotriva persoanei care fuge, cu excepția cazului în care aceasta a comis o infracțiune gravă și a fost surprinsă în flagrant.

Art. 32. (1) Urmărirea cu autovehiculul. Atunci când persoana se află într-un autovehicul și se impune urmărirea acesteia, polițiștii se pot folosi atât de autovehicule din dotarea poliției, cât și de cele aparținând persoanelor fizice sau juridice, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia urmării persoanelor cu autovehiculul:

- a) deplasarea în vederea prinderii suspectului se va face cât mai aproape de axul drumului, folosind mijloacele de avertizare sonoră și luminoasă;
- b) urmărirea unui autovehicul ce nu a oprit la semnalul efectuat regulamentar de polițist se realizează numai după anunțarea dispeceratului unității despre începerea acțiunii, comunicându-se date referitoare la semnalmentele mașinii urmărite și ale ocupanților acesteia, precum și cu privire la orice alt eveniment;
- c) se va păstra o distanță de siguranță în spatele mașinii urmărite, pentru a nu fi surprinși de o manevră neașteptată și se vor folosi în continuare semnalele acustice și luminoase;
- d) autovehiculul nu va fi urmărit pe o distanță prea lungă, încercându-se blocarea acestuia cu autovehiculul cu care se realizează urmărirea sau cu sprijinul altor forțe ce se vor posta în anumite puncte de pe traseu;
- e) oprirea vehiculului urmărit se va face prin depășirea acestuia și blocarea transversală a drumului, manevră care nu se va realiza imediat după depășire, ci la o scurtă distanță;
- f) după blocarea drumului, polițiștii vor părăsi rapid vehiculul și se vor deplasa pe marginea carosabilului, pregătiți să acționeze pentru oprirea și imobilizarea suspectului, luând măsuri de protecție personală;
- g) nu se va folosi armamentul din dotare asupra autovehiculului urmărit pe străzile localităților, în zonele aglomerate ori pe drumuri cu trafic intens, cu excepția cazului în care persoana urmărită este surprinsă în flagrant în momentul săvârșirii unei infracțiuni grave.

CAPITOLUL XI

Imobilizarea persoanelor

Art. 33. (1) Imobilizarea este o măsură polițienească cu caracter coercitiv, întreprinsă în scopul de a pune o persoană în imposibilitatea de a fugi sau de a se manifesta agresiv față de polițist sau față de alte persoane, de a începe sau de a continua o acțiune violentă.

(2) În timpul activităților curente, polițiștii pot realiza imobilizarea prin folosirea următoarelor mijloace și procedee:

- a) procedee de autoapărare;
- b) mijloace din dotare (cătuse, baston de cauciuc, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene, câinele de serviciu sau armamentul din dotare);
- c) cu ajutorul altor persoane.

(3) **Mijloacele** și procedeele folosite pentru imobilizare sunt **alese în funcție de:**

- a) numărul persoanelor implicate și care urmează a fi imobilizate;
- b) starea de agresivitate și forța fizică a acestora;
- c) modul de manifestare a agresivității;
- d) obiectele pe care le au asupra lor și care ar putea fi folosite pentru atac asupra polițistului sau a altor persoane;

(4) Înainte de luarea acestei măsuri, persoana va fi somată să înceteze acțiunea agresivă și să se supună solicitării polițistului, recurgându-se la imobilizare numai dacă individul nu s-a conformat.

(5) **Mijloacele de imobilizare** pot fi folosite împotriva **persoanelor care:**

- a) întreprind acțiuni care pun în pericol integritatea corporală, sănătatea sau bunurile altor persoane;
- b) blochează, în afara condițiilor legii, căile publice de circulație, încearcă să pătrundă, pătrund fără drept sau refuză să părăsească sediile autorităților publice, ale partidelor politice, ale instituțiilor și ale organizațiilor de interes public ori privat, periclitează în orice mod integritatea sau securitatea acestora ori a personalului sau tulbură desfășurarea normală a activității;
- c) ultragiază persoanele cu funcții ce implică exercițiul autorității publice;
- d) se opun sau nu se supun, prin orice mijloace, îndeplinirii solicitărilor legale ale polițistului, numai dacă există o temere legitimă că prin acțiunile lor pot pune în pericol integritatea corporală sau viața polițistului.

(6) Folosirea mijloacelor de imobilizare împotriva participanților la acțiunile agresive se face în mod gradual, după avertizarea prealabilă asupra utilizării unor asemenea mijloace și acordarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și conformarea la solicitările legale ale polițistului, excepție făcând cazurile extreme. În toate situațiile, folosirea acestor mijloace nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor agresive.

(7) Principii ce trebuie respectate la folosirea mijloacelor de imobilizare:

- a) prezumția de nevinovăție;
- b) limitarea și proporționalitatea folosirii forței;
- c) imparțialitatea poliției și protecția egală pentru toate persoanele;
- d) gradualitatea folosirii metodelor și mijloacelor de acțiune;
- e) nonsurprinderea;
- f) legalitatea și legitimitatea;
- g) principiul riscului minim;
- h) principiul apărării ființei umane.

Art. 34. (1) Folosirea forței fizice. Forța fizică și procedeele de luptă corp la corp pentru autoapărare și imobilizare se folosesc de către polițist, dacă este necesar și posibil, pentru înfrângerea atacurilor violente de mică anvergură, îndreptate împotriva sa ori a altora, precum și pentru imobilizarea persoanelor suspecte care se opun executării unor măsuri polițienești (legitimare, controlul persoanelor, conducerea la sediul poliției) sau desfășoară acțiuni agresive, prin care tulbură ordinea și liniștea publică.

(2) Pentru înfrângerea acțiunilor agresive și imobilizarea persoanelor turbulente se vor folosi procedeele specifice luptei corp la corp, putându-se aplica și lovituri cu pumnul, mâinile și picioarele, genunchii, coatele și alte părți ale corpului.

(3) Se va evita aplicarea loviturilor în zone vitale și cu o intensitate exagerată, de natură a provoca vătămarea gravă a integrității corporale ori moartea persoanelor.

(4) Forța fizică și procedeele de luptă corp la corp se vor folosi după somarea celor care se manifestă violent să înceteze acțiunea agresivă și să se supună cererii îndreptățite a polițistului, folosind formula: „ÎNCETAȚI, POLIȚIA!”. Nu este necesară somația în cazul în care polițistul este atacat prin surprindere sau integritatea corporală a vreunei persoane este pusă în pericol imediat.

Art. 35. (1) Folosirea bastonului de cauciuc sau a tomfei. Bastonul de cauciuc (tomfa) poate fi folosit în scopul:

- a) ca mijloc de apărare pentru pararea loviturilor agresorului prin prindere de ambele extremități cu ambele mâini (ori de mâner, în cazul tomfei) și ținerea în direcția din care vin loviturile;
- b) ca mijloc de intimidare a elementelor turbulente sau recalcitrante, aplicând primele lovituri persoanelor mai violente, urmărind determinarea încetării acțiunii și descurajarea celorlalte elemente agresive, retragerea și împrăștierea lor;
- c) ca mijloc de atac, prin aplicarea de lovituri agresorului în scopul de a-l obliga să elibereze victima, să lase din mână obiectul folosit la atac ori să înceteze acțiunea. În cazul mai multor agresori, primele lovituri se vor aplica celui mai periculos.

(2) Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia folosirii bastonului de cauciuc (tomfei):

- a) persoana este somată să înceteze acțiunea violentă și să se supună măsurilor ordonate, folosind formula „ÎNCETAȚI, VOM (VOI) FOLOSI FORȚA”, loviturile fiind aplicate numai dacă persoana nu s-a conformat și continuă acțiunea violentă;
- b) loviturile trebuie să fie rapide, urmate de retragerea imediată, și vor fi aplicate peste omoplați, antebrățe, șezut (dacă persoana este cu spatele), membrele inferioare sau superioare, pentru a para loviturile sau pentru a determina persoana să dea drumul unor obiecte folosite pentru atac;
- c) pentru a avea efectul urmărit, loviturile trebuie aplicate prin surprindere;
- d) forța loviturilor aplicate trebuie să fie în concordanță cu gradul de împotrivire a persoanei;
- e) bastonul de cauciuc se folosește în limita necesității, aplicarea loviturilor încetând imediat ce agresorul a renunțat la acțiunea violentă și s-a conformat dispozițiilor polițistului;
- f) în timpul aplicării loviturilor cu bastonul se recomandă ca, pe cât posibil, să nu se facă mișcări ample ori acesta să fie ridicat deasupra capului, întrucât prin această mișcare se dă posibilitatea celui împotriva căruia se folosește să sesizeze intervenția și să se apere prin pararea loviturii;
- g) se va evita aplicarea loviturilor cu bastonul de cauciuc (tomfa) peste cap, urechi, gât, ochi asupra altor părți vitale ori sensibile ale corpului, deoarece i s-ar putea provoca persoanei vătămări corporale sau chiar moartea;
- h) se interzice folosirea bastonului de cauciuc (tomfei) în sediul poliției, cu excepția cazului când au loc acțiuni violente sau în grup, care pun în pericol viața polițiștilor sau altor persoane ori există pericolul distrugerii de bunuri aparținând acestei instituții;
- i) în situația în care, în urma loviturilor aplicate cu bastonul de cauciuc (tomfa), s-a produs vătămarea corporală a persoanei, polițistul este obligat să-i acorde primul ajutor, eventual să transporte persoana la o instituție medicală, pentru acordarea de îngrijiri și să raporteze ierarhic, de urgență, evenimentul.

Art. 36. (1) Folosirea cătușelor. Încătușarea este o măsură polițienească de prevedere și siguranță care constă în aplicarea cătușelor pe încheietura mâinilor unei persoane, în scopul limitării mobilității fizice a acesteia.

(2) **Încătușarea** se efectuează obligatoriu asupra următoarelor **categorii de persoane:**

- a) dezertori, evadați și recidiviști periculoși;
- b) urmăriți, reținuți, condamnați și arestați preventiv, pe timpul transferării sau al escortării;
- c) autorii unor infracțiuni contra vieții persoanei (tâlhărie, ultraj, viol în grup) ori ai altor infracțiuni grave;
- d) care se manifestă agresiv, sunt violente ori se opun măsurilor legale luate de polițiști, iar rezistența lor nu poate fi înfrântă în alt mod;

e) care, datorită stării psihice în care se află, prezintă pericol pentru viața și integritatea lor corporală, a polițistului sau a altor persoane;

- f) care urmează a fi conduse la sediul poliției în vederea luării măsurilor legale și sunt cunoscute ca fiind agresive;

(3) **Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul încătușării persoanelor:**

- a) încătușarea se execută rapid și energic;
- b) cătușele se aplică pe mâini și poziționate la spate;
- c) încătușarea se efectuează, de regulă, din poziția în picioare, persoana fiind așezată în așa fel încât să nu poată ataca polițiștii. În cazul în care trebuie imobilizate mai multe persoane, sau când acestea au un comportament violent, vor fi așezate în genunchi sau culcate pe burtă, cu mâinile pe ceafă;
- d) în cazul în care persoana opune rezistență, aceasta va fi încătușată forțat;
- e) după încătușare, se va efectua în mod obligatoriu controlul persoanelor;
- f) dacă persoana încătușată continuă să se manifeste violent, acestea i se pot imobiliza și picioarele;
- g) aplicarea cătușelor trebuie efectuată în așa fel încât să nu ducă la rănirea sau vătămarea integrității corporale a celui imobilizat;
- h) cătușele se scot numai dacă a intervenit îmbolnăvirea gravă a persoanei, pentru ca aceasta să meargă la toaletă, pe timpul servitului mesei, precum și la depunerea acesteia în locurile de deținere, fără a se neglija supravegherea atentă în acest timp;
- i) este interzisă ținerea persoanelor încătușate în poziții nefirești (în genunchi, culcate, etc) după realizarea imobilizării;
- j) este interzisă expunerea persoanelor având cătușe aplicate la vedere în locuri publice sau în sediile de poliție pentru fotografiere (filmare) de către reprezentanții mass-media.

Art. 37. (1) Folosirea pulverizatorului de mână cu substanțe iritant-lacrimogene. Pulverizatorul de mână cu substanțe iritant-lacrimogene este realizat sub forma unui recipient cilindric, confecționat din aluminiu, prevăzut cu buton de acționare-pulverizare și cu capac de protecție. El conține o soluție alcoolică și un agent de propulsare tip freon. Această substanță are efecte iritante asupra ochilor și a organelor olfactive (produce senzația de corp străin în ochi, usturime, greutate respiratorie, strănut etc.). Efectul persistă 15-30 minute de la părăsirea zonei contaminate (este vorba de dispariția efectelor asupra organismului uman împotriva căruia s-a folosit pulverizatorul).

(2) Pulverizatorul este destinat imobilizării unor persoane recalcitrante, dispersării unor grupului de agresori sau evacuării acestora din încăperi și ascunzători, fără a le produce vătămări corporale.

(3) **Reguli tactice ce trebuie respectate la folosirea pulverizatorului:**

- a) folosirea acestui mijloc de imobilizare se va face după somația „ÎNCETAȚI! VOM (VOI) FOLOSI GAZE LACRIMOGENE!” și va înceta odată cu renunțarea agresorului la acțiunea sa. Nu este necesară somația dacă nu există timpul material necesar;
- b) pulverizatorul cu substanțe iritant-lacrimogene se folosește de la o distanță de maximum 3 metri, în aceeași direcție cu vântul. Este interzisă folosirea pulverizatorului în direcția flăcărilor sau a obiectelor incandescente;
- c) când se folosește în spații închise, polițiștii participanți la acțiune vor purta în mod obligatoriu masca contra gazelor, pentru a-și asigura protecția.

Art. 38. (1) Folosirea câinilor de serviciu. Câinii de serviciu (de însoțire) sunt dați în dotarea polițiștilor după ce aceștia urmează un curs de inițiere în creșterea și dresajul câinilor.

(2) La orice ieșire în teren, câinele de serviciu va fi echipat cu botniță și pus în lesă, fiind folosit, de regulă, numai de polițistul care îl are în primire și care l-a dresat.

(3) În funcție de situația creată, câinele de serviciu poate fi folosit:

a) cu botniță și fără lesă, pentru:

- I. paza locului faptei, a corpurilor delictive și a persoanelor;
- II. cercetarea și scotocirea terenurilor acoperite ori a locurilor greu accesibile;

b) fără botniță și în lesă, când:

- I. trebuie dispersat un grup ce prezintă pericol pentru ordinea publică;
- II. trebuie înlăturată opunerea violentă față de măsurile legale luate de polițiști;

III. este necesară asigurarea pazei persoanelor în timpul conducerii forțate la sediul poliției;

IV. este necesară restabilirea ordinii în parcuri sau în alte locuri deschise.

c) fără botniță și fără lesă, pentru:

I. semnalarea și descoperirea persoanelor ascunse;

II. înlăturarea unor atacuri care pun în pericol viața sau integritatea corporală a polițistului ori a altor persoane, precum și pentru prevenirea unor posibile atacuri de acest gen;

III. prinderea unor persoane suspecte de comiterea unor infracțiuni și care nu se supun somației;

IV. prinderea evadaților, a dezertorilor ori a persoanelor care se sustrag urmăririi penale sau executării pedepselor.

(4) Folosirea câinilor de serviciu va fi precedată de somația pentru încetarea acțiunilor și avertizarea cu privire la folosirea acestui mijloc, prin formula „ÎNCETAȚI, DISPERSAȚI-VĂ, VOM FOLOSI CÂINII DE SERVICIU!”. Câinele poate fi folosit și fără somație, dacă timpul necesar pentru această activitate este insuficient, existând un pericol iminent.

CAPITOLUL XII

Patrularea

Art. 39. (1) **Patrularea** este activitatea tactică polițienească organizată, prin care se realizează prezența în teren a polițiștilor, într-o anumită perioadă de timp pe un itinerar precis stabilit, în raport cu cerințele situației operative de pe teritoriul de competență.

(2) În funcție de condițiile de timp și teren, de misiunea ce trebuie îndeplinită și de mijloacele din dotare, polițiștii recurg la următoarele moduri de patrulare: patrula pedestre, patrula pe biciclete, patrula auto, patrula hipo, sau patrula semimobile auto.

Art. 40. (1) **Patrula pedestră** este un element polițienesc care acționează pe teritoriul municipiilor, orașelor și comunelor, pe itinerare de patrulare care sunt stabilite în funcție de locurile și mediile favorabile săvârșirii infracțiunilor sau contravențiilor, precum și de locurile unde se concentrează sau acționează elemente infractoare.

(2) Patrula pedestră se compune din cel puțin 2 polițiști sau un polițist însoțit de un student al Academiei de Poliție sau un elev din școlile de poliție, sau un polițist conductor cu câinele de însoțire.

(4) Patrurile pedestre vor efectua serviciul pe un itinerar de patrulare, care va fi parcurs de cel puțin două ori pe schimb.

(5) În timpul executării serviciului în teren polițiștii au dreptul la 10 minute repaus după fiecare oră de activitate. Când temperatura aerului este sub -15° sau peste 30° la umbră pauza se efectuează la fiecare 30 minute.

Art. 41. Reguli tactice ce trebuie respectate la patrularea pedestră:

a) membrii patrului se deplasează, de regulă, unul lângă altul, iar acolo unde nu este posibil acest lucru, unul după altul, respectându-se regulile de circulație impuse pentru pietoni;

b) deplasarea trebuie să se facă pe marginea exterioară a trotuarelor, pe partea stângă a carosabilului ori pe mijlocul drumurilor necirculate;

c) pe timpul nopții, trecerea prin locuri întunecoase, locuri acoperite, case părăsite, etc., trebuie să se facă după o observare prealabilă, cu multă prudență și cu mijloacele din dotare pregătite pentru intervenție;

d) noaptea, pe timpul deplasării prin locuri neiluminate, lanterna să nu fie aprinsă prea des, aceasta putând alerta pe infractori despre prezența polițiștilor în locul respectiv;

e) în general, înainte de a intra în zone acoperite, întunecoase se face o scurtă oprire, dar să se evite profilarea propriei siluete pe timpul staționării în acest scop.

Art. 42. În vederea exercitării drepturilor și obligațiilor ce le revin, pe lângă atribuțiile generale ale polițiștilor din serviciul de asigurare a climatului de siguranță publică, componenții patrurilor pedestre au următoarele **obligații:**

a) să verifice, îndeosebi, pe timp de noapte, sistemele de închidere a obiectivelor de pe raza de activitate, atât la intrarea cât și la ieșirea din serviciu, mai puțin cele cuplate la sistemele de alarmare;

b) să acționeze permanent pentru prevenirea furturilor din obiectivele de pe raza de competență, a celor de și din autoturisme, a telefoanelor publice stradale, precum și pentru prevenirea violurilor, tâlhăriilor, scandalurilor și a altor manifestări prin care se încalcă normele de conviețuire socială, ordinea publică, circulația pe drumurile publice și se aduce atingere drepturilor și libertăților cetățenești, vieții și integrității corporale a persoanei, avutului public și privat, luând măsuri ferme, conform prevederilor legale, atunci când aceste fapte s-au comis;

c) să acționeze pentru combaterea faptelor ilegale și să participe la acțiuni organizate pentru combaterea faptelor antisociale;

d) să acționeze pentru combaterea faptelor de parazitism social și depistarea celor care poluează strada (cerșetori, vagabonzi, prostituate, etc.);

- e) să mențină permanent legătura cu jandarmii, polițiștii comunitari, personalul din sistemul de pază care acționează în zonă, pentru a face schimb de informații, a cere și acorda sprijin în soluționarea unor situații ivite pe timpul serviciului;
- f) să intervină pentru asigurarea fluenței rutiere pe itinerariul de patrulare, atunci când situația impune, urmărind depistarea unor persoane care au furat autovehicule ori a infractorilor care transportă bunuri sustrase sau sunt urmăriți;
- g) să intervină pentru menținerea salubrității localității și a unei stări edilitar-gospodărești corespunzătoare;
- h) să se afle la orele stabilite în punctele fixate în variantele de patrulare, dacă nu sunt cauze care pot împiedica aceasta;
- i) participarea la menținerea ordinii publice pe timpul producerii unor calamități naturale, catastrofe, dezastru, precum și pentru limitarea efectelor acestora prin luarea primelor măsuri.

Art. 43. Patrula auto execută serviciul cu autoturisme special destinate, este formată din cel puțin doi polițiști, din care unul va fi numit șeful acesteia. În componența patrulei pot fi incluși și studenți ai Academiei de Poliție ori elevi din școlile de pregătire a agenților de poliție.

Art. 44. Reguli tactice ce trebuie respectate la patrularea auto:

- a) respectarea regulilor stabilite prin lege privind circulația pe drumurile publice și obligațiile conducătorului autovehiculului;
- b) întreținerea stării tehnice a autovehiculului din dotare;
- c) să nu părăsească itinerarul de patrulare și să folosească autovehiculul numai pentru executarea serviciului;
- d) în situații deosebite să intervină pentru acordarea primului – ajutor și transportarea la o unitate sanitară a persoanelor a căror viață este în pericol;
- e) itinerarul patrulelor auto va fi astfel stabilit încât să se realizeze o intervenție rapidă în sprijinul celorlalți polițiști aflați în teren, precum și pentru transportul operativ la poliție al persoanelor depistate.
- f) autovehiculele se vor afla permanent în teren, patrulând pe itinerarul stabilit, cu o viteză adecvată. Polițiștii vor interveni cu operativitate pentru rezolvarea unor probleme operative, constatate din oficiu, la solicitarea cetățenilor sau la dispoziția ofițerului de serviciu, dispecerului, etc.;
- g) pe timpul parcurgerii itinerarului patrula auto menține legătura direct sau prin stația de emisie-recepție cu polițiștii aflați în serviciu, pentru realizarea schimbului de informații și acordarea sprijinului necesar, dacă este cazul;
- h) pe itinerarul de patrulare se vor stabili și locuri de stație și perioada de timp cât va staționa, timp în care polițiștii componenți ai patrulei vor desfășura activități specifice, cum ar fi: legitimări, controlul persoanelor și al bagajelor, contactarea unor persoane, etc., asigurând totodată și paza autovehiculelor și legătura cu dispeceratul sau ofițerul de serviciu;
- i) înainte de a părăsi itinerarul de patrulare, polițistul raportează, prin mijloacele avute la dispoziție, șefului său nemijlocit sau ofițerului de serviciu despre aceasta.

Art. 45. În timpul executării serviciului în patrula auto, polițiștii ce o compun vor avea în vedere:

- a) zonele unde locuiesc elementele agresive, turbulente, infractorii recidiviști, gazdele de infractori și alte asemenea persoane;
- b) locurile favorabile săvârșirii infracțiunilor cu violență, precum și cele unde de obicei se întâlnesc sau își fac apariția elemente parazitare, infractoare, discoteci, baruri sau alte localuri de alimentație publică cu program nocturn;
- c) locuințe izolate ale persoanelor în vârstă, lipsite de apărare, sau care prin modul de viață și comportare sunt potențiale victime ale infractorilor;
- d) arterele de circulație rutieră cu trafic intens ori unde se înregistrează frecvent evenimente rutiere;
- e) locurile de staționare a taximetrelor și intervenția cu operativitate în cazul evenimentelor deosebite;
- f) grădinițe, școli, aziluri de bătrâni etc.;
- g) unități economice cu schimburi de noapte.

CAPITOLUL XIII

Pânda

Art 46. (1) Pânda este o activitate tactică polițienească, executată de doi sau mai mulți polițiști înarmați, amplasați în ascuns într-un loc favorabil observării, cu scopul de a supraveghea în mod direct și conspirat activitatea unor elemente suspecte, de a reține persoane urmărite sau de a realiza prinderea în flagrant a autorilor unor fapte antisociale și constă în supravegherea discretă a unor imobile, puncte obligatorii de trecere, obiective sau alte locuri în care se comit fapte ilicite ori sunt favorabile săvârșirii de infracțiuni.

(2) Pânda se execută atât cu ocazia patrulării, cât și în alte împrejurări, în funcție de scopul propus, din proprie inițiativă de către polițiștii care execută misiuni de menținere a siguranței publice în teren, sau din dispoziție în baza datelor și informațiilor deținute, de un număr redus de polițiști, pe o perioadă de timp limitată.

Art. 47. Reguli tactice ce trebuie respectate cu ocazia executării pândei:

- a) înainte de a intra în dispozitiv, polițiștii stabilesc semnele convenționale adecvate împrejurărilor și timpului, pentru a putea comunica între ei, la nevoie, pe timpul efectuării pândei;
- b) fac recunoașterea locului, stabilesc locul de amplasare al fiecăruia în dispozitivul pândei și modul de acțiune, în raport de scopul misiunii;
- c) deplasarea până la locul de pândă trebuie efectuată astfel încât polițiștii să nu fie observați, iar persoana vizată să nu se pună în gardă;
- d) în situația în care în apropierea locului unde se execută pândă trec diferite persoane, polițiștii vor urmări cu atenție activitatea acestora, fără a se deconspira, întrucât infractorii trimit uneori alte persoane pentru a stabili dacă sunt sau nu urmăriți;
- e) apariția polițiștilor în fața persoanelor ce urmează a fi arestate ori prinse în flagrant trebuie să se realizeze prin surprindere acționându-se cu rapiditate și profitând de deruta în care aceștia se află în primele momente ale intervenției;
- f) dacă scopul pândei este stabilirea (observarea) activității unor persoane, polițiștii rețin sau își notează tot ceea ce au observat în legătură cu mișcarea acestora, urmând ca ulterior să se întocmească un raport cu rezultatul pândei;
- g) în cazul în care cu toate măsurile de camuflare luate, polițiștii, totuși au fost descoperiți în pândă, ei vor căuta ca la apariția persoanelor să se comporte în așa fel ca acestea să fie convinse că prezența polițiștilor în acel loc este cu totul întâmplătoare;
- h) părăsirea locului de pândă se face în următoarele **situații**:
 - I. când misiunea a fost îndeplinită;
 - II. pentru urmărirea infractorilor care fug și nu se supun somației de a rămâne la locul faptei;
 - III. când locul de pândă a fost deconspirat;
 - IV. când situația nu mai impune rămânerea în pândă.
- i) în raport de aceste situații părăsirea locului pândei se face în mod conspirat sau nu.

CAPITOLUL XIV

Tactica intervenției pentru împiedicarea și neutralizarea acțiunilor agresive ale persoanelor care tulbură ordinea și liniștea publică

Art. 48. (1) Intervenția față de minori. Minorii reprezintă o categorie specială, față de care se intervine în cazurile în care sunt abandonati, lipsiți de supraveghere, pierduți, fugiți de la domiciliu sau din centrele de plasament, precum și dacă au comis fapte antisociale.

Art. 49. (1) Un copil pierdut și găsit de către o persoană, de regulă este dus la o unitate de poliție. În astfel de situații se va solicita persoanei care l-a găsit să furnizeze date suplimentare referitoare la locul și ora unde acesta a fost găsit, precum și orice alte informații care pot ajuta la identificarea lui și a părinților, apoi se va vorbi cu el calm, pentru a-l determina pe cât posibil să furnizeze date care să ajute la clarificarea situației sale. În acest fel se poate afla, spre exemplu, la ce școală a învățat, unde locuiește sau alte date necesare pentru identificarea sa.

(2) Când este vorba despre un copil fugit de acasă sau dintr-un centru de plasament, este important să li se câștige încrederea, avându-se în vedere că de modul în care sunt tratați depinde în mare măsură atitudinea lor ulterioară față de poliție.

(3) În cazul în care un minor a comis o faptă ilegală (dar nu din categoria celor penale), este indicat ca acesta să fie încredințat persoanelor care îl au în îngrijire, punându-li-se acestora în vedere ca pe viitor să-l supravegheze cu mai multă atenție, în caz contrar urmând să fie sancționați contravențional.

(4) În cazul minorilor care au săvârșit fapte penale se va avea în vedere situația juridică a acestora, în sensul că cei care nu au împlinit vârsta de 14 ani nu răspund penal, iar cei care au vârsta între 14 și 16 ani răspund penal numai dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ, iar cei cu vârsta peste 16 ani, răspund penal, limitele pedepselor aplicate reducându-se la jumătate.

(5) În atitudinea sa față de minori, polițistul trebuie să dovedească mult tact, având în vedere că nu au experiența de viață necesară, sunt ușor de influențat, iar uneori au înclinații spre teribilism. Trebuie înțeles faptul că minorii nu știu să se comporte în anumite situații și că, uneori, nici părinții nu se ocupă suficient de educarea și supravegherea lor.

Art. 50. (1) Intervenția față de persoanele bolnave psihic. Una dintre categoriile de persoane al căror comportament și acțiune pot duce la tulburarea ordinii și a liniștii publice este reprezentată de bolnavii psihic. Aceștia se pot manifesta în diverse moduri: pot fi tăcuți și docili, fricoși și descurajați, exaltați și vorbăreți sau violenți. Stabilirea diagnosticului medical al bolii lor nu este o problemă polițienească, dar cunoașterea lui are importanță atât pentru polițiști, cât și pentru alte persoane.

(2) Bolnavii psihic nu sunt infractori, ci sunt persoane a căror stare de sănătate mintală nu se încadrează în limitele normale, ceea ce îi determină să nu acționeze rațional. Comportarea lor nu este aceeași cu a unei per-

soane normale, ea nu este conștientă, ci este un rezultat al bolii psihice. De aceea, în cazul lor trebuie să se prevină faptele ilicite pe care ar putea să le comită și să ia măsura internării lor în spital, când este cazul.

(3) Când polițistul intervine față de astfel de persoane, trebuie să dovedească amabilitate și atenție, să le asculte plângerile, notându-le chiar într-o manieră oficială, acest fapt putând duce la calmarea acestora.

(4) În cazul bolnavilor psihic care au intenția să se sinucidă, polițistul trebuie să încerce să-i împiedice, vorbindu-le convingător, încercând să-i determine să abandoneze punerea în aplicare a hotărârii (în cazul în care intervenția în forță nu este posibilă). În acest fel se câștigă timp, până la sosirea ajutoarelor și a salvării (care au fost solicitate anterior).

(5) Când bolnavul psihic se manifestă violent, va fi imobilizat forțat și se va solicita ajutor medical.

(6) În cazul acestor persoane, trebuie avut în vedere că pot fi foarte periculoase, ele pot părea docile și liniștite, încât pot înșela vigilența polițistului, în sensul că, datorită bolii, pot trece brusc la un comportament agresiv.

Art. 51. (1) Intervenția față de persoanele de sex feminin. Polițiștii vor trata persoanele de sex feminin care săvârșesc fapte ilicite în aceleași condiții ca și pe cele de sex masculin, având în vedere că pericolul social al faptelor comise de femei, este același ca și al faptelor comise de bărbați.

(2) În cazul luării unor măsuri față de persoanele de sex feminin vor fi avute în vedere o serie de aspecte care particularizează acest tip de intervenție.

(3) În primul rând, femeia nu trebuie subestimată ca adversar. Unele femei sunt destul de puternice, chiar și cele mai slabe pot lovi și vătăma un bărbat. Majoritatea femeilor nu ezită să folosească orice armă pentru a se apăra.

(4) În intervenția față de femei, polițistul poate suporta riscul de a fi acuzat pe nedrept de comportare nedemnă, dar poate fi supus și debitului verbal excesiv al acestora, uneori vulgar și jignitor. Ca urmare, intervenția se va face, de regulă, în prezența unui martor asistent. În astfel de cazuri, cel mai indicat este să se solicite intervenția echipajului auto și a unei polițiște pentru efectuarea controlului persoanei în cauză sau controlul bagajului.

(5) Când trebuie să conducă la sediul poliției o femeie, este indicat ca polițistul să cheme patrula auto, iar, în cazul în care pentru conducerea acesteia folosește un alt mijloc de transport, trebuie să se asigure că locurile din spate sunt în permanență iluminate (noaptea), în așa fel încât conducătorul auto să poată vedea persoanele aflate în autovehicul. Într-o astfel de situație polițistul are obligația de a-și nota în agendă numele conducătorului auto și numărul de înmatriculare al autovehiculului.

Art. 52. (1) Intervenția față de persoanele aflate sub influența băuturilor alcoolice ori în stare de ebrietate. În cazul în care persoanele aflate sub influența băuturilor alcoolice ori în stare de ebrietate încetează acțiunea lor la intervenția polițistului, acesta le va legitima, le va atrage atenția asupra comportării pe care trebuie să o aibă pe viitor, după care le va îndruma la domiciliu, eventual însoțite de către o altă persoană.

(2) Atunci când aceste persoane sunt agresive și nu se supun îndeplinirii solicitărilor legale ale polițistului, existând o temere legitimă că prin acțiunile lor pot pune în pericol integritatea corporală a unor persoane sau pot tulbura grav ordinea publică, polițistul le va imobiliza și le va conduce la sediul poliției, în vederea identificării și luării împotriva lor a măsurilor ce se impun.

(3) În ambele situații, măsurile de sancționare contravențională, dacă este cazul, vor fi luate pe cât posibil numai după ce persoanele în cauză se vor trezi din starea de beție.

(4) În cazul în care polițistul apreciază că persoanelor găsite în stare evidentă de ebrietate pe străzi, în parcuri ori în alte locuri publice le este pusă în pericol sănătatea sau viața și au nevoie de îngrijiri medicale, va anunța cea mai apropiată unitate sanitară pentru acordarea de ajutor.

(5) Atunci când se impune luarea de măsuri împotriva acestor persoane, se va ține seama de faptul că, de regulă, sunt excesiv de curajoase, ceea ce necesită a se discuta cu ele cu multă atenție, pe un ton liniștitor și protector. Dacă devin agresive persoanele trebuie izolate și obligate să înceteze acțiunile, apelându-se în acest sens la cetățeni care le cunosc sau le însoțesc.

(6) Când este vorba de tineri aflați în stare de ebrietate sau sub influența alcoolului, aceștia trebuie observați cu atenție și dispersați, deoarece este posibil să provoace altercații sau să comită acte de dezordine.

(7) Totodată, se va avea în vedere că unele din aceste persoane se simt jignite dacă li se fac observații în legătură cu comportarea și starea în care se află, reacționând violent, iar uneori pot ataca prin surprindere polițistul care le-a interpellat.

Art. 53. (1) Modul de acțiune în cazul întrunirilor și manifestațiilor spontane (de mică amploare). Întrunirile și manifestațiile spontane se pot produce în cazul adunărilor publice nedecarate, cu ocazia desfășurării unor manifestări cultural-artistice și sportive, religioase, în locuri de agrement etc.

(2) Aceste adunări nu sunt cuprinse în planurile de măsuri ale unităților de poliție, iar polițiștii care iau cunoștință de producerea lor, sunt obligați să raporteze pe cale ierarhică toate datele referitoare la eveniment.

(3) Un grup spontan, neomogen, nu are drept caracteristică violența, datorită lipsei de unitate a membrilor acestuia. Componentii unui asemenea grup au un entuziasm scăzut în a întreprinde acțiuni care implică pericol public, sunt ezitanți și nesiguri de rezultatul faptelor pe care vor să le întreprindă. Acest aspect reprezintă pentru

poliști un atu cert în a menține sub control astfel de grupuri, pentru ca acțiunea lor să nu degenereze în manifestări de dezordine.

Art. 54. Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul întrunirilor și manifestațiilor spontane:

- a) se vor documenta la fața locului cu privire la numărul aproximativ, scopul și intențiile lor, solicitându-se acestora încetarea acțiunii sub motivația nerespectării prevederilor legale;
- b) vor raporta pe cale ierarhică situația de fapt și rezultatele documentării;
- c) după caz, vor asigura devierea circulației rutiere, dacă se impune acest lucru;
- d) vor lua măsuri pentru prevenirea eventualelor acte de tulburare a ordinii publice ori limitarea distrugerii unor bunuri materiale sau a unor valori;
- e) după sosirea la fața locului a forțelor de sprijin, poliștii din teren vor coopera cu acestea.

Art. 55. (1) Modul de acțiune în cazul conflictelor de natură salarială, interetnice și interconfesionale(de mică amploare). Conflictele de natură salarială au la bază nemulțumiri ale angajaților, față de administrația unităților economice, privatizarea acestora, acordarea drepturilor bănești etc.; acestea au forme de manifestare diferite, mergând de la simple adunări în fața societăților respective, până la blocarea în afara condițiilor legii a căilor publice de circulație, încercarea de pătrundere fără drept în sediile autorităților publice etc.

(2) Conflictele interetnice și interconfesionale pot fi generate de intoleranța etnică și religioasă a unor persoane, necunoașterea de către majoritate a specificului etnocultural al minorităților, precum și de către exacerbarea de către mass-media a unor conflicte aflate în stare latentă și care se prezintă în mod deformat.

(3) În cazul acestor categorii de conflicte, comportamentele colective sunt mai mult sau mai puțin îndinate spre agresivitate și violență în funcție de intensitatea emoțională care le domină și care poate fi de nemulțumire, ostilitate sau chiar ură.

Art. 56. (1) Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul conflictelor de natură salarială, interetnice și interconfesionale (de mică amploare):

- a) se va supraveghea grupul, pentru edificarea asupra stării de fapt și obținerea primelor informații privind caracterul manifestației, numărul aproximativ de participanți, dacă aceștia au intenții agresive, identificarea inițiatorilor acțiunii;
- b) poliștii aflați în teren vor raporta ierarhic evenimentul;
- c) poliștii aflați în teren nu vor interveni direct, deoarece uneori simpla prezență a lor poate duce la reținerea participanților de a comite fapte contrare legii;
- d) pe timpul acțiunii, poliștii nu vor face comentarii de natură a incita participanții și nici aprecieri referitoare la solicitările acestora, limitându-se numai la aspecte privind asigurarea ordinii și a liniștii publice;
- e) poliștii se va adresa pe un ton confidențial persoanei care pare a fi „liderul” grupului, pentru a o determina să renunțe la actele de dezordine, explicându-i de ce fapte se face vinovată și ce consecințe au acestea;
- f) în timpul discuțiilor purtate vor fi ascultate toate persoanele care solicită acest lucru, pe rând, fără a le permite să vorbească în același timp.

(2) În cazul în care grupurile de acest fel întreprind acțiuni agresive care tulbură grav ordinea și liniștea publică, poliștii care participă la misiunea privind restabilirea acesteia vor folosi forța fizică și mijloacele din dotare, numai la dispoziția conducătorului misiunii și în strictă concordanță cu prevederile Legii de organizare și funcționare a Poliției Române.

Art. 57. (1) Modul de acțiune în cazul grupurilor de curioși. Grupurile de curioși se formează și cresc cu mare repeziciune ori de câte ori are loc vreun eveniment în locurile publice (accident de circulație, incendiu, scandal, încăierare). Unii oameni stau deoparte și privesc, în timp ce alții, văzând aglomerarea, devin curioși și se apropie foarte mult de locul în cauză.

(2) Această mulțime prezintă anumite particularități, în sensul că forțele care acționează pentru a acorda sprijin nu au suficient spațiu de lucru, autovehiculele salvării, ale pompierilor sau ale poliției nu pot circula existând riscul tamponării, circulația poate fi blocată, se produc furturi din buzunare etc.

Art. 58. Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul grupurilor de curioși:

- a) se vor atenționa persoanele în cauză despre necesitatea părăsirii locului unde s-a produs evenimentul;
- b) se va stabili o limită în teren până la care persoanelor respective să li se permită accesul. Aceasta se poate realiza prin folosirea unor indicatoare (jaloane, bandă colorată etc.) care să delimiteze zona interzisă accesului;
- c) se vor evacua curioșii de pe partea carosabilă a străzii, pentru a se preîntâmpina producerea de accidente și pentru a se crea spațiul de manevră necesar forțelor chemate la intervenție (salvare, pompieri, poliție);
- d) se va folosi un ton autoritar, dar fără a se adresa cuvinte jignitoare, insulte sau amenințări, care de cele mai multe ori îndârjesc oameni în loc să-i liniștească;
- e) când printre curioși se găsesc persoane recalcitrante, care se manifestă agresiv față de măsurile ce se iau, acestea trebuie avertizate, scoase din mulțime, izolate, după care împotriva lor se vor lua măsurile legale.

Art. 59. (1) Modul de acțiune în cazul scandalurilor și al încăierărilor în locuri și localuri publice. Scandalurile și încăierările în localuri publice se numără printre actele de dezordine cel mai frecvent întâlnite, prin diversitatea și, uneori, amploarea lor, acestea determinând ca intervenția polițiștilor să fie complexă, caracterizată de o serie de particularități, în funcție de circumstanțe.

(2) Cauzele acestor conflicte sunt diverse, de la conflicte personale la altercații spontane, fără nici un motiv. Cele mai multe au ca principală condiție favorizantă consumul excesiv de alcool, fapt ce necesită din partea polițiștilor o intervenție bine gândită și adaptată cazului concret, precum și o alegere chibzuită a mijloacelor și a procedurilor.

Art. 60. Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul scandalurilor și al încăierărilor în locuri și localuri publice:

- a) polițiștul sesizat cu privire la producerea unor acte de tulburare a ordinii publice într-un local public se va informa despre:
 - I. natura evenimentului;
 - II. numărul persoanelor angrenate;
 - III. căile de acces în local;
 - IV. numele proprietarului;
 - V. structura clientelei;
 - VI. disponerea spațiilor în interiorul și exteriorul localului.
- b) va informa personalul de serviciu de la unitatea de poliție iar în cazul posturilor de poliție, de la cea mai apropiată unitate cu serviciul de zi permanent, despre eveniment. Totodată, polițiștul va anunța deplasarea pentru intervenție și va solicita ajutoare, evitând a interveni direct pentru restabilirea ordinii publice în situațiile când nu sunt forțe suficiente;
- c) în cazul în care polițiștul se află în interiorul localului ori este pusă în pericol evident viața sau integritatea corporală a unei persoane, se va acționa împreună cu personalul localului, după ce în prealabil s-a efectuat somația, folosindu-se bastonul de cauciuc și spray-ul cu substanțe iritant-lacrimogene;
- d) dacă sesizarea a fost recepționată de ofițerul de serviciu, acesta va lua măsuri pentru dirijarea la eveniment a unui număr suficient de polițiști, cărora le va furniza primele informații primite;
- e) polițiștii vor purta și vor avea asupra lor echipamentul individual de protecție și autoapărare și se vor deplasa discret la fața locului, fără a folosi sistemele de avertizare sonoră sau luminoasă. Mașina poliției nu va staționa în imediata apropiere a localului;
- f) dacă forțele de ordine sunt insuficiente în raport cu numărul de persoane angrenate în eveniment, se vor solicita ajutoare suplimentare, până la sosirea acestora urmând a se supraveghea în mod discret localul, pentru a observa persoanele agresive și eventualii lideri ai grupului. În nici un caz nu își vor semnala prezența toate forțele sosite la intervenție, pentru a nu irita turbulenții;
- g) după sosirea ajutoarelor, polițiștii își vor împărți sarcinile, stabilind căile și modul de acces pentru fiecare echipă constituită și semnalele folosite pentru avertizare;
- h) intrarea în local se va face simultan din mai multe puncte, toți polițiștii având pregătite pentru intervenție bastoanele de cauciuc și spray-urile cu substanțe iritant-lacrimogene;
- i) după intrarea în local, unul dintre polițiști va efectua somația cu voce tare, folosind formula: „ÎNCETAȚI! POLIȚIA !”, iar în caz de nesupunere se va soma din nou folosind formula: „ÎNCETAȚI ! VOM FOLOSI BASTONUL DE CAUCIUC ȘI SPRAY-URILE LACRIMOGENE !”;
- j) în situația în care persoanele angrenate în eveniment nu se supun, se va interveni simultan, din mai multe puncte, folosind bastonul de cauciuc, căutând să se ajungă la elementele cele mai violente, pentru a le imobiliza, iar în cazul în care se încearcă atacarea polițiștilor se va folosi spray-ul cu substanțe iritant-lacrimogene. Este interzisă folosirea armamentului în intervenția la evenimentele din localurile publice;
- k) după imobilizarea elementelor turbulente, se va efectua controlul persoanelor, acționându-se totodată pentru restabilirea ordinii, identificarea autorilor scandalului și stabilirea cauzelor care au dus la producerea evenimentului;
- l) eventualele victime vor fi transportate la o unitate medicală, pentru acordarea ajutorului de specialitate, iar persoanele turbulente vor fi conduse la poliție pentru cercetări și aplicarea prevederilor legale;
- m) în funcție de rezultatul cercetărilor, vor fi luate măsuri atât față de persoanele angrenate în scandal, cât și față de patronul localului și personalul de deservire dacă se impune aceasta;
- n) în localitățile rurale în care se apreciază că efectivul este insuficient pentru restabilirea ordinii publice va fi efectuată somația pentru încetarea acțiunilor agresive, în caz de nesupunere urmând a se raporta situația la cea mai apropiată subunitate de poliție urbană, căreia i se va solicita ajutorul;
- o) până la sosirea ajutoarelor, se vor lua măsuri pentru stabilirea identității persoanelor turbulente, realizând un dispozitiv exterior pentru reținerea acestora, angrenându-se și grupele de ordine constituite în cadrul localului.

Art. 61. Modul de acțiune în cazul săvârșirii unei infracțiuni. După primirea sesizării, dispecerul, sau ofițerul de serviciu, cât mai urgent posibil, va dirija, după caz, o patrulă aflată în teren mai aproape de locul

evenimentului, pentru a se deplasa la fața locului în vederea verificării autenticității celor sesizate, urmând a se lua operativ următoarele **măsuri**:

- a) salvarea victimelor și acordarea primului ajutor;
- b) prinderea și imobilizarea autorului faptei, asigurând apărarea vieții și a integrității corporale a acestuia;
- c) marcarea locului faptei și conservarea urmelor, fără a aduce vreo modificare acestora;
- d) eliminarea potențialelor pericole;
- e) raportarea evenimentului și asigurarea pazei locului faptei până la sosirea echipei de cercetare careia i se vor prezenta constatările făcute, măsurile luate și îi va fi predat infractorul, respectiv mijloacele de probă stabilite;
- f) în situația în care infractorul se află într-un imobil sau într-o încăpere, polițistul va organiza paza tuturor căilor de acces în acel loc, solicitând ajutoare pentru a putea pătrunde în interior și a imobiliza infractorul;
- g) pătrunderea în interior se face cu precauție, din mai multe direcții, fără a se intra în grup și fără a se folosi alte persoane decât polițiști, pentru imobilizarea infractorului;
- h) dacă în timpul urmăririi infractorului acesta abandonează bunuri sau obiecte provenite din infracțiune, se va asigura paza lor, sesizând ofițerul de serviciu pentru a îndruma echipa de cercetare în vederea identificării urmelor existente pe acestea.

Art. 62. Modul de acțiune în cazul săvârșirii unei infracțiuni într-o instituție cu profil financiar și comercial. În cazul sesizării unor evenimente la aceste instituții, se va acționa respectând următoarele **reguli tactice**:

- a) apropierea de obiectiv se va realiza concomitent din mai multe direcții, observând cu atenție împrejurimile, autovehiculele staționate și în special cele care au în interior persoane, reținând numerele de înmatriculare și elementele generale de identificare (culoare, marcă, tip, etc.);
- b) nu se va interveni niciodată în interior sau foarte aproape de intrarea principală, pentru a se evita luarea de ostatici sau atacarea polițiștilor;
- c) dacă este posibil, va fi contactat personalul de deservire în mod discret, în vederea informării asupra evenimentului sesizat;
- d) informațiile obținute vor fi raportate operativ, așteptând ordine dacă se dovedește că situația este reală;
- e) înainte de a acționa, va fi pus la punct în mod discret un dispozitiv de observare, de protecție și de intervenție ulterioară, alcătuit din cel puțin patru polițiști;
- f) nu se va încerca niciodată blocarea agresorilor în interiorul clădirii sau crearea unei situații de înfruntare directă sau de sfidare a atacatorilor;
- g) vor fi îndepărtați trecătorii sau curioșii;
- h) dacă vreuna din persoanele aflate în interior părăsește obiectivul, acest lucru va fi semnalat celorlalți, indicându-se direcția și modul de deplasare, precum și semnalmentele generale, pentru ca aceștia să organizeze capturarea și imobilizarea persoanei;
- i) pe parcursul evoluției situației se vor transmite informații privind numărul participanților, semnalmentele acestora și ale vehiculelor, armamentul întrebunțat, direcția de deplasare a eventualelor fugari, dacă există sau nu ostatici;
- j) după sosirea forțelor suplimentare și a celor care vor coordona activitatea, polițiștii se vor integra în dispozitivul nou constituit;
- k) datele și informațiile obținute până la sosirea forțelor suplimentare vor fi raportate conducătorului acțiunii.

Art. 63. Modul de acțiune în cazul prinderii în flagrant.

(1) În timpul executării sarcinilor de serviciu, polițiști de ordine publică pot fi sesizați de săvârșirea unei infracțiuni flagrante, în sensul prevederilor art.465 din C.p.p.

(2) În cazul unor astfel de sesizări, polițiștii vor lua măsuri respectând următoarele **reguli tactice**:

- a) raportarea la dispecerat sau la ofițerul de serviciu a evenimentului;
- b) prezentarea clară a calității de polițist la începutul intervenției și întreruperea activității ilicite;
- c) imobilizarea autorilor infracțiunii;
- d) acordarea primului ajutor în cazul existenței unor persoane vătămate;
- e) identificarea făptuitorilor, controlul persoanei și al bagajelor acestora;
- f) ridicarea obiectelor, valorilor, înscrisurilor și altor bunuri, care pot constitui mijloace de probă, în cazul în care nu se impune efectuarea cercetării la fața locului;
- g) identificarea martorilor asistenți și oculari;
- h) transportarea în siguranță a persoanelor reținute la sediul unității precum și a autovehiculelor folosite, a bunurilor ridicate și a probelor, cu respectarea normelor procedurale;
- i) asigurarea locului faptei, atunci când situația impune cercetarea la fața locului;
- j) conducerea martorilor asistenți și oculari la sediul unității de poliție, pentru audiere;
- k) întocmirea procesului-verbal de constatare a infracțiunii flagrante.

Art. 64. (1) Modul de acțiune în cazul conflictelor inter și intrafamiliale. Climatul familial conflictual este dat de stări accentuate de conflict care au intensități diferite și evoluează de la forme relativ simple cum ar fi

certurile, contrazicerile acute sau refuzul unor obligații familiale, până la forme mai grave respectiv agresiunea fizică, alungarea de la domiciliu etc. Intervenția poliției în astfel de cazuri este necesară, întrucât aceste stări conflictuale pot degenera în acte agresive de tulburare a climatului de siguranță civică a membrilor comunității.

(2) Legi speciale cum ar fi cea privitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor referitoare la încălcarea unor norme de conviețuire socială a ordinii și a liniștii publice, prevăd expres intervenția poliției prin luarea unor măsuri specifice în astfel de situații.

(3) Întrucât acest gen de evenimente au loc la domiciliul persoanelor fizice, cu ocazia intervenției polițistul va respecta următoarele **reguli tactice**:

- a) înainte de a acționa, se va informa asupra naturii conflictului, despre persoanele angrenate, frecvența incidentelor, modul de manifestare, etc.;
- b) se va respecta principiul inviolabilității domiciliului și nu va intra în locuință decât în condițiile legii, respectiv la solicitarea sau cu consimțământul scris al uneia din persoanele implicate în conflict;
- c) în apropierea imobilului unde s-a semnalat conflictul nu va folosi avertizoarele sonore sau luminoase;
- d) la locul conflictului, polițiștii nu se vor plasa în apropierea ușii, grupați, ci vor sta la o distanță de 1-2 metri lateral, unul oferind posibilitatea să fie văzut în vizor, iar celălalt alăturat zidului de lângă ușă;
- e) după deschiderea ușii, polițistul va saluta, se va prezenta și va explica motivul prezenței sale;
- f) dacă se face invitația de a pătrunde în interior, polițiștii vor intra pe rând, primul pătrunzând cel aflat lângă zid, care va deschide ușa mai mult, permițând pătrunderea și celui de-al doilea, continuând deplasarea împreună cu locatarul care a deschis ușa;
- g) discuțiile vor fi purtate pe un ton corespunzător, fără amenințări, insulte, cu calm;
- h) se vor asculta mai întâi părțile, fără a se interveni, pentru a face să scadă tensiunea conflictului, precum și pentru a crea un climat de încredere. Apoi, progresiv, se va încerca să se discute deschis problemele ce au generat conflictul, pentru a permite o anumită descărcare nervoasă, dar nu se va comenta nimic și nu se vor emite judecăți sau aprecieri ce ar putea fi greșit interpretate, căutându-se obținerea angajamentului că persoanele se vor liniști și nu vor produce acte violente sau de tulburare a ordinii publice;
- i) după ce s-a realizat descărcarea nervoasă și s-a aplanat conflictul, părțile vor fi invitate, în scris, la sediul poliției;
- j) în cazul în care există riscul iminent și evident ca respectivul conflict să se soldeze cu vătămări ale sănătății și ale integrității corporale a persoanelor sau cu tentative de sinucidere, polițiștii nu vor acționa direct și imediat, ci vor adopta un dispozitiv care să împiedice intrarea persoanelor străine și să faciliteze accesul celor implicați în rezolvarea cazului.

Art. 65. (1) Modul de acțiune în cazul amenințării cu sinuciderea. Suicidul (sinuciderea) este o acțiune voluntară, îndreptată conștient în direcția suprimării propriei vieți.

(2) În psihologia judiciară sunt definite trei **categorii** de suicid:

- a) suicidul amenințare – indivizii care amenință cu suicidul vor mai mult să trăiască decât să moară, amenințările lor reprezentând în fapt mijloace de atingere a anumitor scopuri. În situația de neîndeplinire a scopurilor propuse este posibil ca unii din aceștia să-și spună în practică planurile de a-și suprima viața;
- b) suicidul tentativă – indivizii sunt mai puțin expliciti, afirmând că nu le pasă dacă mor sau trăiesc, motiv pentru care nu sunt luați în serios întotdeauna. Un număr relativ mare dintre aceștia își finalizează intenția;
- c) suicidul reușit – indivizii sunt extrem de hotărâți să-și ia viața, nerenunțând până nu își duc la îndeplinire intenția.

(3) Cunoașterea particularităților specifice fiecărei categorii de persoane care amenință cu sinuciderea sau încearcă efectiv să-și ia viața este importantă pentru polițist deoarece îl ajută să stabilească modul de abordare a acestora și strategiile pentru împiedicarea acțiunii sinucigașilor.

(4) În cazul amenințărilor cu sinuciderea (prin precipitare, arme albe sau de foc), polițiștii deplasați la fața locului vor respecta următoarele **reguli tactice**:

- a) vor iniția și vor întreține discuții privind cauzele care au determinat pe persoana respectivă să recurgă la acest mod de manifestare;
- b) vor oferi posibilități de soluționare a problemelor invocate de persoană;
- c) nu se vor face promisiuni ce nu pot fi îndeplinite, chiar dacă unele cerințe minore vor fi rezolvate;
- d) dacă este posibil se va încerca imobilizarea persoanei;
- e) pe timpul discuțiilor, vor fi invitate la mediere persoanele apropiate celui care amenință cu sinuciderea, în scopul de a-l determina să renunțe la punerea în aplicare a intenției exprimate.

Art. 66. Modul de acțiune în cazul amenințării cu autoincendierea:

- a) se vor anunța prin orice mijloace pompierii și salvarea despre evenimentul produs;
- b) acțiunea directă pentru imobilizarea persoanei se va efectua numai dacă nu s-au făcut actele pregătitoare pentru autoincendiere (stropirea cu benzină sau alte materiale incendiare, folosirea unor recipiente cu asemenea conținut etc.);
- c) dacă nu s-au efectuat actele pregătitoare se va discuta cu persoana respectivă privind cauzele care au generat această situație, dorințele protestatarului, modul în care pot fi rezolvate etc.;

- d) în timpul discuțiilor, polițistul va căuta să se apropie cât mai mult de persoana în cauză în scopul imobilizării ei;
- e) nu se vor face promisiuni ce nu pot fi onorate;
- f) echipa de intervenție care se va deplasa la fața locului va fi constituită din minim doi polițiști care vor avea asupra lor un extingtor, o pătură sau alte materiale specifice;
- g) unul dintre polițiști va discuta cu persoana în cauză, celălalt va îndepărta curioșii și va lua măsuri pentru procurarea unor mijloace improvizate necesare stingerii focului în eventualitatea autoincendierii;
- h) în situația în care s-a declanșat autoincendierea, protestatarul va fi înfășurat cu rapiditate în pătură, se va interveni prin folosirea extingtorului și va fi transportat de urgență la o unitate sanitară.

Art. 67. (1) Modul de acțiune în cazul descoperirii unor obiecte susceptibile de a conține materiale explozive. Fie că este vorba de descoperirea de muniție, de mijloace de distrugere (mine, grenade, obuze, bombe etc.) ori de mijloace explozive improvizate (cu explozie întârziată, instantanee, cu sau fără capcană), trebuie acționat întotdeauna cu multă precauție și nu trebuie ignorat faptul că acestea au fost concepute pentru a ucide, a răni sau distruge.

(2) Identificarea rapidă a sursei de informații ajută să se afle dacă este vorba de o descoperire întâmplătoare, de punerea în alertă prin intermediul unui apel telefonic, amenințare prin scrisoare sau mesaj și permite să se facă o primă apreciere a gradului de risc ce îl implică evenimentul și care va fi confirmat la fața locului.

(3) Reguli tactice ce trebuie respectate în cazul descoperirii unor obiecte susceptibile de a conține materiale explozive:

- a) în momentul luării la cunoștință, indiferent în ce mod, despre existența unor obiecte susceptibile de a conține materiale explozive, se va acționa cu prioritate pentru culegerea tuturor informațiilor posibile, de la distanță sau de la fața locului, cu privire la următoarele aspecte:
 - I. date legate de amplasarea obiectului respectiv (loc accesibil sau nu, obstacole naturale aflate în apropiere, dacă a fost sau nu mișcat din poziția în care a fost descoperit);
 - II. modalitatea folosită, natura mijlocului exploziv, coordonatele locului sau localului aflat în pericol;
 - III. date legate de natura mijlocului exploziv sau a muniției: formă, descriere exterioară, volum, dimensiuni, greutate aproximativă, caracteristici tehnice, culoare, grad de conservare, eventuale zgomote.
- b) dacă polițistul a luat la cunoștință, în mod direct, despre existența unor obiecte susceptibile de a conține materiale explozive, va raporta imediat dispeceratului sau personalului de serviciu, în scopul anunțării echipei de specialiști pirotehniști;
- c) nu va ridica, atinge sau mișca obiectul respectiv din poziția inițială și nici nu se vor produce vibrații sau curenți de aer în imediata sa apropiere, întrucât toate acestea pot activa încărcătura și declanșa explozia;
- d) va stabili o zonă de siguranță în jurul obiectului respectiv, în care nu se va permite accesul decât persoanelor specializate, cu atribuții concrete în rezolvarea situației, fiind stabilit un singur punct de acces. Zona de siguranță va avea o rază de 50 de metri de la imobil, în cazul în care obiectul respectiv este amplasat în interiorul unei clădiri, și 300 de metri când a fost descoperit în locuri deschise;
- e) persoanele aflate în zonă vor fi îndepărtate, iar în cazul imobilelor se va organiza evacuarea în baza planului de evacuare, în ordine, fără a se produce trepidații sau aglomerări;
- f) itinerarul prevăzut pentru evacuare va fi controlat cu atenție înainte de începerea acțiunii propriu-zise;
- g) va accepta prezența unui număr cât mai redus de persoane, alese pe bază de voluntariat, care cunosc foarte bine locul și care împreună cu polițiștii vor forma grupul de cercetare a încăperilor;
- h) vor fi anunțate imediat autoritățile administrative și judiciare competente, serviciul pirotehnic și celelalte servicii specializate în raport cu situația concretă existentă;
- i) publicul va fi informat despre posibilitatea existenței materialului exploziv, fără a dramatiza sau a exagera situația, despre dispozitivul creat și măsurile luate și i se va cere să se îndepărteze din zonă;
- j) în situația în care există informații cu privire la ora exactă a exploziei, după asigurarea zonei de siguranță se va aștepta trecerea timpului critic, după care vor fi declanșate cercetările.

(4) Natura suspectă a unor obiecte poate fi apreciată în raport de:

- a) prezența neobișnuită a obiectelor în acel loc, fără a fi păzite, creând impresia că sunt abandonate;
- b) absența proprietarului sau a altor persoane care să le revendice;
- c) existența unor amenințări, stări conflictuale acute sau a unei situații încordate în locul respectiv;
- d) forma neobișnuită pentru acel loc a pachetului și greutatea mare în raport de volum (în cazul când acesta a fost ridicat întâmplător);
- e) prezența unui obiect neobișnuit sub vehicule, pe scaune, banchete sau la bordul acestora.

(5) După sosirea specialiștilor, polițiștii vor executa întocmai toate dispozițiile șefului echipei de intervenție.

Art. 68. (1) Modul de acțiune în cazul tulburării ordinii într-un mijloc de transport în comun. Înlăturarea stării de dezordine într-un mijloc de transport în comun ridică probleme specifice, determinate de natura locului și a împrejurărilor în care se produc actele de tulburare a ordinii (busculade, aglomerație, spațiu res-

trâns etc.). Nu în toate situațiile mijlocul de transport poate fi deviat de la traseu (călătorii se grăbesc să ajungă fiecare, în timp util, la locul dorit, orice întârziere ducând la iritarea acestora).

(2) În cazul intervenției într-un mijloc de transport în comun se vor respecta următoarele **reguli tactice**:

- a) va solicita călătorilor să-și păstreze calmul și să nu îngreuneze luarea măsurilor ce se impun. Același lucru li se va solicita și eventualilor cunoscuți ai turbulenților, pentru a se evita o posibilă asociere împotriva polițistului;
- b) pentru a nu prelungi timpul de staționare, va cere sprijin conducătorului mijlocului de transport respectiv sau altor cetățeni aflați în acel mijloc de transport;
- c) va cere călătorilor să permită apropierea de persoana turbulentă sau agresivă, creându-se spațiu de manevră și acționându-se astfel încât să se distragă atenția, fie prin crearea impresiei că polițistul discută cu alte persoane, fie că anunță un pericol iminent în partea opusă etc.;
- d) în momentul în care persoana turbulentă își va îndrepta atenția spre acel loc, va acționa rapid pentru imobilizarea sa, prin aplicarea procedurilor de auto-apărare;
- e) după imobilizare, persoana va fi încătușată;
- f) se vor identifica persoanele agresate și martorii oculari, va nota datele acestora și îi va invita la poliție împreună cu persoana turbulentă;
- g) polițistul va coborî din vehicul în urma agresorilor, fiind atent și pregătit pentru intervenție, spre a nu fi atacat prin surprindere;
- h) va lua măsuri de sancționare contravențională în acel loc ori, după caz, la sediul poliției;
- i) în situații deosebite, dacă este posibil, va solicita conducătorului auto să iasă din itinerarul normal și să conducă mijlocul de transport (autobuzul) la sediul poliției, informând călătorii despre motivul luării acestor măsuri.

CAPITOLUL XV

Dispoziții finale

Art. 69. Pe timpul intervenției, în toate situațiile, vor fi ignorate comentariile negative ale unor persoane și glumele deplasate, dacă acestea nu constituie o încălcare a legii, căutând să explice necesitatea intervenției pentru menținerea climatului de ordine și siguranță publică.

Art. 70. (1) În cazul măsurilor prevăzute la art. 12, 13, 15, 25, 27, 30, 46, 60, 64 și 68, înainte și după realizarea intervenției se va înștiința, dacă există timpul necesar, dispeceratul sau personalul de serviciu pe unitate.

(2) De fiecare dată când raportul de forțe dintre polițist (polițiști) și persoanele asupra cărora se impune luarea vreunei măsuri prevăzute în prezentul manual este în defavoarea polițiștilor, se va solicita sprijin dispeceratului sau personalului de serviciu pe unitate pentru a trimite forțe suplimentare, cu excepția cazurilor în care neintervenția imediată poate avea drept consecință urmări grave.

Art. 71. Conflictele inter și intrafamiliale, precum și alte acte de tulburare a ordinii și liniștii publice pentru care s-a impus intervenția polițiștilor din dispozitivele de siguranță publică, vor fi comunicate polițiștilor de proximitate luarea acestora în evidență și monitorizare.

Art. 72. În vederea cunoașterii situațiilor în care se va acționa prin folosirea forței fizice și a mijloacelor din dotare, șefii de unități vor lua măsuri de pregătire și antrenare pentru mărirea eficienței a acestora.

Art. 73. Periodic, la nivelul fiecărei unități de poliție, se vor analiza situațiile de folosire a forței fizice și a mijloacelor din dotare, inclusiv cele în care s-a acționat cu forțe organizate precum și cazurile de ultragiere, pe categorii de polițiști.